

ERDÉLYI GAZDA

AZ „E. G. E.” TAGJAI INGYEN KAPJÁK.
ELŐF. ÁR: 1 ÉVRE 6 FRT, 1/2 ÉVRE 3 FRT,
1/4 ÉVRE 1 FRT. 50 KR. EGY SZÁM 15 KR.

KÖZ- ÉS MEZŐGAZDASÁGI HETILAP.
AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET HIVATALOS KOZLÖNYE.
MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
KOLOZSVAR, BELKÖZÉP-UTCA 11. SZ.
MINDEN KÜLDEMÉNY ODA INTÉZENDŐ.

TARTALOM:

Önálló eredeti cikkek:

A szegedi kiállítás. —i.	495
Támadás az erdélyi gyapjutermeles ellen. P.	495
A tarlóvetés. B. S.	496
Állatok gümőkórja. II Gröss Emil	496
Kisobb szakközlemények	497
Irodalmi szemle:	
Külföldi lapokból. S.	497
Könyvszemle	498
Vegyes közlemények	499
Közgazdaság, üzlet, forgalom	501
Hirdetések	

A legjobb magvak

legolcsóbb beszerzési

forrása

MAUTHNER ÖDÖN
cs. és kir.
udvari szállító,

József főherceg Ő cs. és kir. Fensége
udvari szállítója, a román király Ő Felsége
udvari szállítója, Ferdinánd bolgár fejedelem
Ő kir. Fensége udvari szállítója, a szerb
király Ő Felsége udvari szállítója, Fülöp
szász-coburg-góthai herceg Ő kir. Fensége
udvari szállítója

magkereskedése

BUDAPESTEN,

VI. ANDRÁSSY-ÚT 23-IK SZÁM. (28.)

Árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve.

A szegedi kiállítás.

Ott voltunk, láttuk és örömrünk telt benne. Keveset vártunk; szegények vagyunk; a mit láttunk: felülmulta várakozásunkat. Az első országos mezőgazdasági kiállítás: jól sikerült.

A kiállított tárgyak, az elhelyezés, a berendezés, a díszítések, a látogatók nagy száma: mind-mind a legjobb benyomást kelthették a szemlélőben.

Szeged, az országnak Budapest után legszebb városa, egy hétig a magyar gazdailág bucsujáró helye volt. Odament mindenki látni és tanulni.

Az országos magyar gazdasági egylet érdemes munkát végzett, készséggel megadjuk az elismerést.

Kiemeljük különösen — mint minket erdélyi gazdákat legjobban érdeklőt — az állatkiállítást, mely mindenek felett tartalmas és tanulságos volt. Aki a hazai fajta szarvasmarha-kiállítást végignézte, az bizonyára kevesebb aggodalommal néz magyar marha-fajtánk jövő sorsa elé. És e csoportban hazarészünk is kivette a maga részét úgy kiállított állataival, mint a nyert díjakkal és kitüntetésekkel. Lesz alkalmunk a részletekkel még bővebben is foglalkozni.

A mezőgazdasági és házi-ipar termékei jó például szolgáltak arra: mit termelhet — mellékfoglalkozás útján — a szorgalmas és életrevaló magyar gazda.

A tejjgazdasági kiállítás szintén igen sok tanulságos dolgot mutatott nekünk. Ezen termelési ág művelését minél előbb és mindenek fölött: általánossá kell tennünk.

A kertészeti-, gyümölcs-, szőlő- és borgazdasági rész nem kevésbé fontos előttünk.

A kiállított gépek meggyőztek bennünket arról, hogy már mi is produkálunk a külfölddel egyenlő jó minőségű gazdasági gépeket.

A megtartott kongresszusok felkeltették a gazdaközönség érdeklődését olyan eszmék, dolgok iránt is, amelyek eddig bizony csak igen kis mértékben foglalkoztatták a gazda-közvéleményt. Ezekről is alkalomilag még bővebben szólunk.

Mindezek után még azon reményünknek adunk kifejezést, hogy a kiállítás költségvetése is talán nem fog nagy deficittel végződni. Mert ez is olyan dolog, hogy a befektetés csak úgy ér valamit, ha hasznát kihajtja. Minél nagyobb erkölcsi sikerrel jár valamely kezdeményezés, annál kevésbé jut eszünkbe a deficit aránya, annál több ráfizetés engedhető meg.

Várjuk meg azonban a végét. Addig örvendjünk mindnyájan a másik sikernek, az erkölcsinek, mely már teljesnek nevezhető.

A látottak, tapasztaltak után készséggel kinyilvánítjuk, hogy a megkezdett sorozat második helyén mi is igen szívesen látnánk annak idején egy *kolozsvári országos mezőgazdasági kiállítást*. Úgy tudjuk erről volt is már szó. Óhajtjuk és várjuk a szép kezdetnek — körünkben és velünk — való folytatását.

Támadás az erdélyi gyapjutermeles ellen.

Alapjában véve egyszerű vállalkozói visszaélés, de következményeiben egy messze kiható s az újabb időben lendületet vett juhtenyésztés s illetve gyapjutermelesünk nagymérvű veszélyeztetése az, a mi kezünkbe adja a tollat, felemelni tiltakozó szavunkat az ellen, hogy az erdélyi gyapju elismert jó hirneve s ennél fogva természetesen magasabb ára is a sokkal gyengébb s ezért olcsóbb lengyel gyapjuval lerontassék. Az eset — melyről hirt veszünk — a következő:

A szamosújvári orsz. fegyintézet házi iparában kétségtelenül a legelső helyet a gyapju-fonoda és szövőde foglalja el. E gyapju-feldolgozó műhelyben már régidő óta kizárólagosan az elismert jószágú, bár drágább erdélyi gyapju vásároltatott és dolgoztatott fel, úgy, hogy az innen kikerült gyapjuárak a legjobb keresletnek örvendettek, annyira, hogy többet ne mondjunk, a magas kormány is összes halina-szükségletét e műhelyből rendelte meg mindig.

Ez éyre is a szükséges gyapju-mennyiség szállítása szerződésileg biztosítván, kikötött, hogy vállalkozó az összes mintegy 300 mm. mosott (tehát cca 600 mm. nyers) gyapjut, kizárólag erdélyi szürke gyapjuból köteles beszállítani az ennek megfelelő elég tisztességes s elfogadható áron. cca. 80 frton mm.-ként (mosva).

Van szerencsénk a n. é. közönséget tisztelettel értesíteni, hogy az újonnan megnyitott üzletünket dusan felszereltük mindennemű **vasárakkal**, u. m. **gazdasági eszközök, háztartási cikkek, konyhaberendezések**, mindennemű **szerszámok, technical cikkek, kocsikenőcs, kovács szén**, és minden e szakmába vágó itt fel nem sorolt tárgyakból.

Bizományi raktárunk van a Budapesti **Thury János és fia cég** nagy szerkovács és haranggyárából, továbbá elvállaljuk a **használt reszelők újra vágatását**, a legjutányosabb árak mellett.

B. pártfogását kérve vagyunk

(123.)

Kiváló tisztelettel

Telefon sz. 351.

Babós és Társai.

Babós és Társai

vaskereskedése

KOLOZSVÁRT,

Belközép-utca 25. sz.

Ez idáig rendben van. Örültek gazdáink, örültünk magunk is, hogy gyapjunkat itthon tisztességes árban elhelyezhetjük s örültünk, hogy juhtenyésztésünket is emeli az ilyen gyapju eladás. Csak hogy úgy látszik, nálunk a vállalkozó egy vállalatból akar meggazdagodni s azzal szemben az államnak okozott egyenes kárt s a közgazdaság hátrahagyását figyelembe nem veszi. A jelen esetben is a vállalkozó a jó minőségű s szerződésileg kötelezett s neki megfizetett erdélyi gyapju helyett legalább $\frac{2}{3}$ -részben a jóval olcsóbb, de rosszabb lengyel gyapjut szállította s megfoghatatlan, ez minden figyelmeztetés, jelentés s vizsgálat dacára tőle át is vétetett.

Nem célünk, hogy ez esetről a vállalkozó nyereségét, vagy az állam kárát számítsuk (ez az ő dolguk), de nem hallgathatunk akkor, midőn jól látjuk azt, hogy az erdélyi gyapjunak egyik legnagyobb consummensüknél való kiszorítása okvetlenül a lengyel gyapju meghonosítását, gyapju-áraink leszorítását s ezzel együtt a hazai gyapjukereskedelemtől s végül a juhtenyésztés tönkretételét vonja maga után.

Mert ha egy állami intézet átadja magát eszközül arra, hogy erdélyi gyapju-gyártmány nevezet alatt silány minőségű lengyel (tehát külföldi) árut hozzon forgalomba s ezzel a hazai gyártmány eddigi jó hírét tönkretegye, mit várjunk akkor a közvetítő kereskedőktől, kik hazai gyapju helyett — a jobb nyereség kedvéért — idegen külföldi árut fognak árúsítani; s el fogjuk érni azt, hogy a hazai gyapju ára is a concurrentia folytán a lengyel gyapju sokkal olcsóbb árfolyamára száll alá s gazdáink itt is megrövidítve lesznek s arra kényszerítettek, hogy sokkal jobb áruikkal az idegen behozatal előtt háttérbe szoruljanak.

Ezt ki kell kerülni! Ugy a földművelésügyi, mint az igazságügyminiszter ur figyelmébe ajánljuk az ügyet s szigorú óvrendszabályokat kérünk.

P.

A tarlóvetés.

Senki sem vonja kétségbe, mennyire hasznos a tarlót aratás után mindjárt föl-szántani a tarlóban levő növényi tápanyagok kihasználása céljából. De a tarló korai föl-szántásával a talaj fizikai tulajdonságai is javulnak s a víz elpárolgása korlátozódik. A föl nem szántott, megkeményedett tarló kitűnő hővezető, melyben a szerves anyagok bomlása igen gyorsan foly le s az ezen közben keletkező salétromsav — a legfontosabb nitrogén-tápanyaga a növényeknek — a talaj vízzel a mélybe száll, mivel a talaj nem képes oly mérvben megkötni, mint a többi tápanyagokat. Ennek megakadályozására s azért, hogy a talaj nitrogén tartalmát lehetőleg gyarapítsuk a korán felszántott tarlót oly növényekkel kell bevetni, melyek egyfelől, mint a fehér mustár és a pohánka — különösen arra valók, hogy az altalaj felé igyekvő salétrom-nitrogént gyökereikkel megkössék s így a termő talajt a nitrogén veszteségtől megóvják (= nitrogént megtartó növények); másfelől pedig, mint hüvelyesek és herefélék a talaj nitrogén tartalmát a levegő rovására gyarapítják (= nitrogént gyűjtő növények).

Általában a tarlóvetéseknél a nitrogént-gyűjtő hüvelyeseket (Leguminosae) kell előny-

ben részesíteni. De azért mindig kevert vetést kell alkalmazni. A vetendő fajokat mindig a helyi viszonyok határozzák meg. Legáltalánosabb keverék: borsó, abrakborsó, bab, illetőleg még kék vagy fehér Lupinus.

A tarlóvetésben használt táblákat erősen kell trágyázni Kainittal és Thomas-salakkal, mert így biztosak lehetünk, hogy a növények a lehető legnagyobb mennyiségű szerves anyagot produkálják s a talaj is kellő mértékben gazdagszik nitrogénben. A kellő mennyiségű mézstartalom a talajban alapfeltétel.

A felszántással s bevetéssel lehetőleg sietni kell az aratás után, mert minden egyes megnyért júliusi nap többet ér 10 októberi napnál.

A vetőmag mennyiség soha se legyen kevés. Egy hektárra rendszeren 200 kgr. magot kell venni Ha nagy magvu Leguminosákat keverünk bele, mint lóbab vagy kék Lupinus, akkor 250 kgr. lehet venni. Szabály: minél tömöttebb a vetés, annál jobb.

A hüvelyesek termelésénél mint javító szert kezdik újabban eszközölni a talaj-oltást, illetőleg magolást. A talajoltásra való baktériumokat most minden egyes hüvelyes fajtához külön tisztán tudják termelni (nitrogén). Az ez irányban tett kísérletek azonban még nincsenek befejezve. Eddigél a talajoltás csak másodrangú segédeszköznek bizonyult. A hüvelyesek termelésénél leglényegesebb a mész, káli- és phosphorsav. Természetes a trágya minősége és mennyisége a helyi viszonyoktól függ mindig.

A tarlóvetemények még az által is igen jótékonyan hatnak, hogy a talajt erős árnyékban tartják. A lehetőleg tömött vetemény elnyomja a vetési mustárt és a tarackbuzát is. (Fr. Toch. D. Deutsche Handb. 99. No. 14.

B. S.

Állatok gümőkórja.

II.

Sertések gümőkórja. Ellentétben a szarvasmarháknál észlelhető fellépésével, többnyire fiataloknál, egy éven aluli malacoknál szokott jelentkezni a gümőkór. A nemesebb fajták iránta, az eddigi észlelések szerint különösen fogékonyak. Praedisponáló körülményül szerepelhetnek a már tárgyaltak: az állatoknak természetellenes felnevelése, tartása; korai nemzőképességre való kényszerítése, hizlalás, istállózás stb. *Hertrig* szerint igen elterjedett a bakonyi és galicziai sertések között.

A sertések gümőkórja 2—3 évtizeddel ezelőtt alig került észlelés alá, ma már 2—4 %-ot jegyeznek németországi vágóhidakon.

A berlini vágóhídon: 1883/84. évben = 0.54%-ot; 85/86-ban 0.85%-ot; 1890/91-ben = 1.80%; 1895 = 2.3%; 1896 = 3.8%-ot találtak gümőkórosnak.

Szászországban: 1890. évben = 0.84%; 1891-ben = 1.07%; 1892-ben = 1.37%; 1893-ban = 1.64%; 1894-ben = 2.2%; 1895-ben = 2.7% és 1896-ban 2.74% jegyeztetett.

Poroszországban: 1895-ben 2,630 841 drb. levágott sertés közül 35,508 drbnál konstataáltak = 1.35%; 1896-ban már gyakrabban került észlelés alá *Edelman* szerint.

Bajorországban: 1895-ben 634 187 levágott sertésből 1 194 drb. volt beteg = 0.19%;

1896-ban 747.371 levágott sertésből 1 694 drb. volt beteg = 0.22%.

Szászországban: 1895-ben 384.473 levágott sertésből 10.450 drb. volt beteg = 2.71%; 1896-ban 419.188 levágott sertésből 11 487 drb. volt beteg = 2.74%.

Lübeckben: 1895-ben 29 729 levágott sertésből 809 drb. volt beteg = 3.55%; 1896-ban 25 898 levágott sertésből — drb. volt beteg = 3.03%.

Rostokban: 1895-ben 16 087 levágott sertésből 273 drb. volt beteg = 1.7%; 1896-ban 17 095 levágott sertésből 526 drb. volt beteg = 3.00%.

Dániában átlag 10—14% szenved gümőkórban.

Fertőzés módjai. A malacok fertőzésére beteg anyjuk teje szolgáltat okot, bekövetkezhet ragályozás, továbbá az áramló levegőben felfüggesztett ragály belehelése folytán. Létréjőhet még herelés alkalmával ejtett sebzéseken át és öröklés következtében is. Gümőkóros szarvasmarháktól származó tej- és tejgazdasági hulladéknak etetése ad gyakran okot a baj fellépésére és különösen a tej centrifugálásánál a gép dobjára lerakódó üledék fogyasztása, mivel számos bacillust foglal magában, bír ily következményekkel. Hogy emberről áterjed-e sertésekre, eddigél megállapítható nem volt, de valószínű.

Tünetek és lefolyás. A sertések gümőkórjánál kevésbé kifejezettek a tünetek és gyakran teljesen hiányoznak. *Bélgümőkór*nál: hányás, puffadás, kólikaszerű jelenségek, hasmenés, emésztési zavarok léphetnek fel; az állatok soványodnak, fejlődésben visszamaradnak s az általános tünetek súlyosbodásával néhány hétre elpusztulnak. *Tüdögümőkór*nál köhögés, nehéz lélekzés és az állatok lesoványodása észlelhető, míg *agytuberculosis* esetében merev mozgás, rángások, hűdések, görcsök, tehát agybántalomra utaló tünetek lehetnek jelen. A bántalom lefolyása hetek — hónapokig tarthat.

Lovak gümőkórja. A lovak gümőkórja, mely könnyen és gyakrabban a takonykórral tévesztetett össze, aránylag ritkán fordul elő. Utóbbi időben többször került észlelés alá. *Bung* összesen 29 esetben konstataálta.

Szászország vágóhidjain 1894-ben 3500 drb. ló közül 0.08% jegyeztetett; 1896-ban 3240 drb. ló közül 0.09% jegyeztetett.

Fertőzés módjai. A fertőzés ugyanazon úton szokott létre jönni lónál is, mint a szarvasmarháknál; colnabitatio folytán terjedt át utóbbiról előbbire. A ragály a lélekző szerveken és bélhuzamon át jut a szervezetbe. Felvétetik gümőkóros tehének tejjel, de fertőzött istállókból származó, alomnak használt szalma is szolgáltat okot a fertőzésre. Továbbá felléphet az esetben, ha a lovak beteg szarvasmarhákkal egy istállóban tartatnak, vagy csikók oly istállóba állítatnak be, hol gümőkóros szarvasmarha tartózkodik.

Tünetek. Jellemző jelenségek többnyire hiányoznak. *Fröhner* és *Friedberger* két alakját különbözteti meg: a *pectorális* és *gaierikus* alakját. Előbbinél rendszerint a fulladozás tünete lépnek előtérbe: köhögés, lélekzési nehézségek, lesoványodás lép fel, mely egyes lovaknál igen rohamosan következik be, úgy hogy $\frac{1}{2}$ —1 év leteltével a csontvázig lesoványodnak. A rövid, száraz köhögés egyes ese-

Telephon: 198.

Solymosy és Társa betéti társaság.

Gépgyár és Vasöntöde

Sürgönyök: Solymosy gépgyár.

Kolozsvár.

Álló és fekvő gőzgépek, szivattyúk, sajtók
— TELJES SZESZGYÁRI-, MALOM ÉS TÉGLAGYÁRI BERENDEZÉSEK. —

Gőzkazánok, Vízkerékek, Turbinák.
GAZDASÁGI GÉPEK: Cséplőgépek, Járgányok, Rosták, Trieurók,
Szecskavágók, Boronák, szalma- és szőlőprések stb.
Fémöntvények — Oszlopok. — Csipalépesők. Külön osztály: **ÉKÉK.**

(101.)

tekben nedvessé változik át tüdővadász ki-
köhögésével. Bő vizelet, anaemia, rendellenes
hőemelkedés is mutatkozhatik. A gantrikus
alaknál a bélhuzam súlyos bántalmára utaló
tünetek forognak fenn: csikók visszamaradnak
a fejlődésben, lesóványodnak; szűrzet borzas,
szintelen; leverték, közönyösek lesznek. Emész-
tési zavarok jelentkeznek hasmenéssel stb. A
bántalom $\frac{1}{3}$ —1 évi fennállása után rendszer-
int halállal végződik.

Juhok gümőkórja. Juhoknál úgy látszik
ritkán fordul elő gümőkóros megbetegedés;
130.000 drb. Szászországban 1894. év folya-
mán levágott juh közül 0.15% találtak gümö-
kórosnak; 1895-ben 132.578 drból 179 drb. =
13%. Kórbonczati tünetek nagyjában hason-
lók a szarvasmarhánál észlelhető jelenségek-
hez. Cokalitatio és szarvasmarhák teje a baj
fellépésének okozója.

Kecskék gümőkórja. A gümőkór előfordu-
lását kecskénél egy időben tagadták és ezért
gyógyszerül is ajánlották a tejét. Aránylag
nem oly ritka, mint azt hitték Szászország
vágóhidjain 1894-ben 1500 drból 0.6% talál-
tatott betegnek; 1895-ben már 0.43%-ot. Több-
nyire generalizálódott alakja fordul elő

Kutyák gümőkórja. Gümőkór előfordulása
kutyáknál nem mondható épen ritkának. Gy-
akorúsága az egyes városokban és országokban
különböző. Berlinben pl. 1886—94-ig 40 =
0.05% ban, míg Párisban 1891—93-ig 0.4%
konstatáltatott.

A fertőzés a lélekző szerveken, emész-
tési szerveken és kültakarón át jöhet létre.
Kutyákra legtöbb esetben emberről terjed át
a ragály, az által, hogy fertőzött légkörben
tartózkodnak, a szoba porát belélelik, a ki-
köhögött váladékot felnyalják stb. Gümőkór-
ban szenvedő kutyák, tőlük az emberre is
átterjedhet bántalom jelenvolta miatt igen
veszélyesek.*

Tünetek. Köhögés, légszomj, soványodás,
levertség, gyengeség és rendellenes hőemelke-
dés, atypikus láz a főtünetek. Kópetkiválasz-
tás nem észlelhető, mivel azt rendszerint le-
nyelik. Azonban a betegség lefolyásának vége
felé fellépő hasmenés igen gyakori, mely egyes
esetekben hasvízkórral párosulhat. Mint em-
bernél rendszerint idült lefolyású a kutyák
gümőkórja, a tüdők megbetegedésének kör-
képével; ritkábban lép fel heveny miliar-tu-
berculosis.

Kórbonczat. A kórbonczati elváltozá-
sok a szerint, mely szervben fejlődtek ki
inkább — különbözök.

Macskák gümőkórja. A macskák gümö-
kórja hasonló elbirálás alá esik, mint a ku-
tyák gümőkórja. **Grósz Emil.**

* Állatorvosi főiskolánk kitűnő tanára Rátz, ki
a kutyák gümőkórjának általa észlelt igen érdekes
és tanulságos eseteit közli, a következőképen nyilat-
kozik e tekintetben: „Cadeac már régebben utalt
arra, hogy a gümőkóros kutyák természetesen
szintén terjesztői lehetnek az infectionak. Kétszerte-
len, hogy a házi állatokat épen úgy fertőzhetik a
kutyák szervezetéből kikerülő gümöbacillusok, mint
az embereket, sőt az embereket illetőleg ez a vesze-
delem nagyobb, mert főleg a szobaebek szenvednek
gümőkórban, a melyek állandóan az emberek köze-
lében élnek. Nálunk a kutyák aránylag ritkábban
betegsznek ugyan meg tuberculosiban, mint Fran-
ciaországban, Dániában vagy Németországban, mert
a vezetésem alatt álló osztályon eddig csak 1.17 szá-
zalék szenvedett gümőkórban, de még így is tekin-
tettel kell lennünk a kutyák részéről terjeszthető
infectióra is, mikor a gümőkór prophylaxisának kér-
désével foglalkozunk.“

KISEBB SZAKKÖZLEMÉNYEK.

Az izületi bántalom elnevezés nagyon
régieket s egy igen veszélyes betegséget
jelent, mely 70—75, sőt 90%-át is elpusztítja
az ujonnan született állatoknak. Leggyako-
ribb a csikóknál, de előfordul a borjak és
báránynál is. Franciaország egyes vidékein
állítólag minden 20 csikóból 18 szenved s hull
el legnagyobb részben ezen betegségben. Okát
csak a jelen évben konstatálták egész bizo-
nyossággal. A ok nem egyéb, minthogy az
elszakított köldök zsinorban rothadásnak in-
duló vérből egy kevés bejut a vérkeringésbe
s inficiálja az állat vérének. A piszkos alantól a
köldökszínór megmaradt része inficiáltatik s
gyuladásba, sőt gennyedésbe indul. Ez a genny-
nyes anyag a köldökszínórnak még véredé-
nyein át jut be a fiatal állat testébe s rontja
meg vérének. Az izületi bántalom tehát alapjá-
ban inficiáló vérbetegség, mely szemmel lát-
hatólag az ízületekben, térd, váll, csipőizület
nyilvánul legerősebben. Tünetei a csikónál a
következők. (Egészen véve hasonló a borju-
nál és báránynál is). A fiatal állat születése
után néhány napra már meg van támadva.
Bágyadt lesz, keveset szopik, de mozdulatai
már nem is próbál felkelni, lélekzése lázas,
szomjusága rendkívül nagy s enyhíthetetlen,
míg étvágya semmi sincs. Az ízületek meg-
dagadnak, a csont bennök rendre szétmálik s
csak a stálagok tartják össze. Ha a lábakat
bármily gyöngéden próbáljuk hajlítani rendki-
vül nagy fájdalmat okoz az állatnak. Némely-
kor hasmenés is áll be. A betegség lefolyása
nagyon gyors. Az elhullás sok esetben 24—48
óra alatt bekövetkezik. Rendszeren azonban
2—3 hétig ritka esetekben 6 hétig vagy két
hónapig tart. Átlag 70% pusztul el a szüle-
tés után 3 hét alatt a megtámadott állatok-
ból. A máj, tüdő stb. környéken geny halmo-
zódik fel. A láb dagadt ízületei genyvel telnek
meg, a szőr kihull, a bőr alól citromsárga
folyadék szivárog ki. Csupán az izületi csu-
zal (rheuma) lehetne összetéveszteni, de a
rheuma ilyen fiatal állatokon nem szokott
jelentkezni s nem is jár hasonló követke-
zményekkel.

**Egyedüli mód ezen borzasztó s a legtöbb
esetben gyógyíthatatlan betegség elhárítására a
legnagyobb fokú gondos, tiszta kezelése az álla-
toknak az ellés alatti s utáni időkben.** Főleg a
köldökszínórt kell óvni az inficiáló csiráktól
születéstől fogva. Legcélszerűbben lúg chinosol-
oldattal (1 r. 300 vízre) kell megmosni.
Vagy lug karbolsav-oldatba, Condyl-féle folya-
dékba Chindrol-oldatba mártott vattával kell
a köldököt beborítani, vagy acidum boracicum
pórával behinteni. A vattát természetesen cá-
lico-kötéssel rögzítjük. Néhány nap múlva a
kötés eltávolítható, mikor t. i. a köldökszínór
kezd száradni. A már jelentkező betegség
orvosi kezelése nem igen szokott eredmé-
nyel jární, de meglehet próbálni chinosol, kar-
bolsav. acid. boracid hig oldatát fecskendéni
napjában 2—3-szor a vena umbilicalisba. A
dagadó ízületekre Goulardi vizes vagy ólom-
cukros hűsítő borogatást kell alkalmazni.
Belsőleg chinint, salicil-savat stb lehet ada-
golni, jó erősítő táplálékkal.

**Faoszlopokat, sásfákat s más, a ned-
vességnek kitett farészeket a következő eljá-
rással védjük meg a rothadás ellen.** 400 rész

vasvitriolt tartalmazó oldatba áztatjuk s meg-
száradás után forró vízre oldatba mártjuk.
Oldhatatlan vegyület keletkezik, mely a fa
belsejében a porusokat eldugja s a nedvesség
behatolását megakadályozza.

Avasos vajat megjavítani. Mikor a vaj
rossz ízű kezd lenni vékony szeletekben kell
kiszedni a tartóból s konyhasó és kétszer-
kénsavas natrium oldatában jól ki mosni.
Aztán az egyes szeleteket a következő folya-
dékba rakjuk: 125 gr. konyhasó, 120 gr. czu-
kor, 48 gr. salétrom oldva 1 liter vízben.
Ebben állanak a vaj szeletek 12 óra hosszát.
Ezután tiszta vízzel jól átgyurandó s 1—1
foratra (= 500 gr) 30 gr. sót számítva, meg-
sózandó. Ismét jó ízű lesz.

**A tej szűrésére fém, lószörszítát s ken-
dőköt használnak.** Legjobb a sűrű sodrony-
szita, mely vászonnal van kibélelve. Mihelyt
egy kis piszok gyűl össze a vásznot kivesszik,
kiöblítik s újra szitára feszítik. A kellő időben
való kiöblítés azért szükséges, mert különben
a piszok egy része feloldódik s a tejbe jut.
A szűrő ruhák minden használat után kifő-
zendők vagy fővő vízben kiöblítendők s csak
azután veendő ismét használatba, ha teljesen
megszáradt.

**Majorságnak kitűnő hizlaló szer a csa-
lán és pedig magvak állapotában megszáritva
apróra törve s rozs liszttel vagy derczével
tésztává gyurva, melyből kis „nudli“-kat ké-
szítenek s vagy ezekkel tömik a majorságot
vagy csak elibök szórják összetörve. Ezenkívül
naponta egy kevés zabot kell a hizók elé
vetni. Az ily módon hizott állat husa jó, puha,
s igen jó ízű.**

**— A könnyen rothadó burgonya ke-
zelése.** Bizonyos burgonya fajtákat, melyek
uagyon rosszul telelnek ki, a kupacban, vagy
pinczében rothadnak, az által tethetjük ellent-
állóvá, ha azokat a kiszedés után gondosan
szortirozzuk s a napnak kitett helyen vékony
rétegben kiterítve többszörös forgatással addig
száritjuk, míg héjuk néhány nap után meg-
zöldül. Ily módon kezelve a burgonya oly
ellentálló lesz például a hideg ellen, hogy
három fok hideget ártalom nélkül is jól kiáll-
hat. A burgonya sem a pinczében, sem a
kupacba rakva nem rothad. A korai fajta
nem hajt oly hamar s hosszabb ideig használ-
ható is.

IRODALMI SZEMLE.

Külföldi lapokból.

Száj és körömfájás ellen óvószernek, de
még súlyos esetekben is feltétlenül megbiz-
ható hatású gyógyszernek bizonyult az Aph-
then-kátrány (Aphthen-theer). A száj és nyelv
naponta 1—2-szer kenendő be, fontos, hogy a
nyelvre is menjen orvosság. A körmeket elég
naponta egyszer sőt két napban egyszer is
bekenni. Bekenés előtt nem kell lemosni, csak
letakarítani az esetleges piszoktól. Fődolog,
hogy szárazak legyenek. A beteg téhén tő-
gyét szintén be kell kenni vele. Fejés előtt
megmosva a tőgyet a tej semmi izt nem kap.
A gyógyhatás rendkívül gyors és biztos. Óvó-
szer gyanánt elég az állatok száját minden
második, a körmeket 3—4 nap egyszer be-
kenni. Ezzel az eljárással G. Lyding uradalmi
bérllőnek s a frankfurti tejgyógycsarnok ve-

A Zalathnai kénkovandó ipar részvénytársaság

Brassói kénsav- és mütrágya-gyára ajánlja legjobb minőségű mindennemű mütrágyáit

a t. cz. gazdaközönség figyelmébe. — 100 q.-án alóli megrendelést legcélszerűbb az „Erd. Gazd. Egylet“ raktárához intézni. —

Árajánlatokkal készséggel szolgál a **KÖZPONTI IRODA BUDAPEST, IV. ker., Bécsi-utca 5. szám.** (11.)

zetőjének sikerült 1898-ban egyszerre egy tehenészetben 100 tehenet megóvni a száj és körömfájástól. (Der Oesterr Agrarie 99. No. 34.)

Majorság „vágóhid”. Nem régen vették üzembe Armour et Co. Kansas állam egyik városában a legnagyobb telepet, mely majorság levágására s a piac számára való előkészítésre van berendezve. Naponta 20 25 ezer drb majorságot tudnak benne elhelyezni. A személyzet számszerint 125—150 többnyire néger Naponta 15,000 darab majorságot váganak le s készítik el. A kereskedők Kansas Cityben jelenleg 1—1½ centtel többet adnak az élő majorság fontjáért s ötszörannyit vesznek, mint öt év előtt. A kereslet mégis túlhaladja folyton a készletet. Ha meggondoljuk, hogy Long Island több tenyésztője évente 15—20,000 kacsát ad el s az állam más részeiben a tenyésztők csaknem annyi majorságot visznek a piacra, bátran állithatjuk, hogy a majorságtenyésztés fontos kereskedelmi tényező. Jelenleg több mint 10,000 farmban foglalkoznak majorságtenyésztéssel. (Prakt. Wegw. 1899. No. 34.)

Amerika tojásbehozatala Európába. 1888-ban már 419,700 tuczat tojást hoztak be 347,500 frt értékben. 1897-ben a behozatal 1,139,093 tuczatra emelkedett 841,500 frt értékben 1898-ban már 2,754,810 tuczatot ért el a behozatal 2,353,250 frt értékben. A tojások mind specialiter e célra berendezett hűtő készülékekkel ellátott hajókkal történtek. Főbb fogyasztók: Anglia, Németország és Oroszország. (Pract. Wegw. 99. No. 31.)

Trágyázási kísérletek komlónál, gyümölcsfáknál, takarmányfélék és veteményeknél, melyeket Anglia egyik nagyobb mezőgazdasági állomásán végeztek, a következő eredményre vezettek. Fő cél a salétrom-trágya kipróbálása volt. Általános eredmény az, hogy a salétrom bőséges használata a fenti növényeknél nem vezet célra. A legtöbbre átlagul lehet alkalmazni: 12—15 ton (1 ton = 1016.05 kgr.) per acre (=40.47 ár) kiegészítve megfelelő foszfát-trágyával (a talajviszonyok szerint) és tetszés szerinti salétrom. A legjobb eredményt érték el 1—2 métermázsával per acre. Az egres ilyen trágyázás mellett szegény agyagos talajon igen dús és finom termést adott. A komlónál 1 métermázsától 6 métermázsáig mentek, de a legjobb eredményt 4 métermázsával per acre érték el. Érdekes, hogy a salátrom-trágya ily nagy mérvű használata nem rontotta a komlótermés minőségét. Mivel Spanyolországban és Amerikában a salétromot kiterjedten használják luczerna trágyázásra, evvel is tettek kísérletet s bebizonyult, hogy a luczerna jól fizet a salétromtrágyáért. (Agric. Gazette 99. No. 1334.)

Veszedelmes dióbetegség ütötte fel a fejét Californiában Professor Pierce Santa-Anában beható vizsgálat alá vette s konstata, hogy bakteriumok okozzák az új betegséget, mely főleg a fiatal, gyors növényben levő részeket, leveleket, hajtásokat, támadják meg. Legveszedelmesebb természetesen az által, hogy a fiatal dióvirágot (termős virág) teszi tönkre. Közvetlenül a virágszervek alján vízenyős külemű foltocska mutatkozik a fiatal dión, mely később barnulni kezd. Ezenközben a dió bele felé is terjed s a még kocsonyás bennéket teljesen felemészti. Pierce kísérletileg kimutatta, hogy behatolhat a fiatal dióba a bakterium a nélkül, hogy kívülről látható nyomot hagyna s csak az elrohasztott bennék árulja el a lehullott dióban a bakterium jelenlétét. Bordeauxi keverékkel való permetezést és a beteg levelek, hajtások lehető összegyűjtését elégetését ajánlja ellenszerül. (Agric. Gazette 99. No. 1336.)

A szarvasmarhák csontjainak törékenysége nem ritka jelenség némely területeken. A betegség jelei: az állatok általános hiányos szervezeti jólléte; száraz, fénytelen szőr; merev bőr. A betegállat mindent megnyal, a mi elébe kerül; követ, esontot ruha darabot stb. Az étvágy csökkenése dacára a tej kö-

vér marad s a hus az általános lesóványodás ellenére puha, porhanyó. A betegség előrehaladottabb korában a járás nehezebbre esik s igen gyakori a csonttörés. A leölt állat csontjai sok velőt és zsírt tartalmaznak. Svédországban annyira, bizonyos körülírt területeken lépett fel állandóan e betegség, hogy okát csak a helyi viszonyokban kereshették. A vizsgálatok igazat adtak Koldrup geologus gyanújának, hogy a betegség oka az, hogy ama vidékeken a phosphorsavas mész nem fordul elő, vagy nagyon kismértékben. Így a növények útján az állatok sem juthattak hozzá. Belátható tehát, hogy mily fontos ez irányban is a phosphorsav tartalmu trágyák használata és mennyire eléggé nem ajánlható, hogy úgy a majorságnak, mint a disznónak, szarvasmarhának naponként egy-egy kis adag csont lisztet nyujtsanak a táplálékukban. (D. Deutsche Landw. 99. No. 2.)

Miért szükséges a veteménytermelésnél is váltógazdaságot űzni? A talajnak és trágyának helyes kihasználása csakis a vetemény váltóztatása útján lehetséges. A mezőgazdaságban már régóta alkalmazzák ezt az elvet. Ujabban azonban nagy sikerrel alkalmazzák a szőlőszetben, gyümölcsstermelésben s erdőgazdaságban. Legutoljára kedvelték alkalmazni a vetemény termelők, meggyőződve hasznos voltáról e téren is. Minden vetemény egyik anyagból többet, másiból kevesebbet von el a talajból. Szükséges tehát a trágyázáson kívül a veteményeket is cserélni, mert egyiknek pl. épen az a tápláléka a legnagyobb mértékben, a mit a másik egyáltalán nem, vagy alig használ fel. A veteményeknek különböző részeit használjuk fel, arra kell tehát törekedni, hogy az illető részek fejlődjenek ki jól. Így pl. hagymát, borsót frissen trágyázott földbe vetni hiba volna, a minek eredménye sok levél, kevés eső, illetve szivacsos könnyen romló hagyma volna. A trágyázás és a váltógazdaság figyelembe nem vétele a vetemény termelésben okozza a sok gyöngye termést, gyöngye minőségű hozamot. (Schweiz. Lando. Leit. 99.)

Árpa termelési kísérletek a berlini sörfőző-tan-és kísérleti intézetnél 1897-ben. A kísérletek célja volt különböző árpa fajokat a sörfőzéshez kipróbálni, főleg könnyű talajon, továbbá a különböző erősségű káli és nitrogén trágyák betolását a termés mennyiségére és minőségére megállapítani. A kísérletben a „Hanna“-árpát, „Hennes javított chevalier“-árpáját, a „Goldthorpe“ imperial-árpát és a „Goldfoil“ chevalier-árpát használták. Legjobbnak bizonyult és új kísérleteknél is a Hanna-árpa. A három éves káli trágyázásból elhatározó következtetést nem lehet le vonni s csak most állapították meg, hogy a legtöbb esetben a káli trágya a hozamot úgy mennyiségileg, mint minőségileg javítja. De minden esetben előbb meg kell tudni a talaj káli szükségletét. A nitrogén trágya mindig javította a hozamot. Legjobban bevált a kénsavas ammoniák, aztán a pondrette (árnyékszéktrágya) s sikhelyen a chili salétrom. A szemek legsúlyosabbak voltak poudrett trágya után. A különböző trágyával kezelt parcellákról aratott árpák között a sörfőzésre való tekintettel, nem volt észrevehető különbsége. (Biedermanns Centralbl. 1899. No. 6.)

Mész a sajt készítésnél. Hillman dr. laboratoriumi kísérletekben azt tapasztalta, hogy a tej jobban kihasználható sajt készítésre, ha oldható mész sokat adunk hozzá. Nagyban azonban sokkal kevesebb százalék-többlet-sajtot nyertek ezen eljárással. A mész azonban az érett sajtnak nem kölcsönöz kellemetlen ízt. Vieth-Hamel utána vizsgálta a kísérleteket. Chlorcalciumot használt és pedig 5, 7.5 és 10 gr-ot adott vízben oldva 100 kgr. sajtnak való tejhez, felváltva egy héten Chlorcalciummal más héten anélkül készíttette a sajtot augusztustól—decemberig. A mész használat után csak egy esetben mutatkozott 0.3% szaporulata érett sajtnak. A többi ese-

tekben ellenkezőleg apadás mutatkozott. A mész használatának a sajt készítésben azonban ott lehet jó eredménye, a hól kénytelenek nagy mennyiségű tejet magas hőfokon póstórizálni, mert ekkor a mésszel megint vissza adják a tejnek az oltóval való normalis megolvadási képességét. (Biedermanns Centralbl. 99. No. 6.)

A new-yorki osztrák konzulátus jelentése szerint 1898-ban az Osztrák-Magyar-Monarchiából 48,061 egyén vándorolt ki Amerikába. Ebből 25% slovak, 20% galicziai, 5% cseh, 10% magyar, 17% dalmáciai s horvát, 23% német és másféle kivándorló. (Dr. Oesterr. Agr. 99. No. 30.)

A mezőgazdasági gépek okozta balesetek ellen való biztosításról szóló törvényt f. é. jul. 1-én hirdették ki Franciaországban. 1. cikkelyből áll az egész:

Egyetlen cikkely A nem állati erővel hajtott mezőgazdasági gépek használata által okozott balesetek, melyek áldozatai a munka alkalmából vagy végzésénél lettek, bárkik legyenek is azon személyek, kik a motorok, vagy gépek kezelésénél, felügyelésnél foglalkoztak az említett gépek használóinak terhére kártalanításban részesülnek

A gép használójának tekintetik az az egyén vagy társulat, a ki a gép fölött rendelkezik, vagy a kinek parancsára dolgoznak a géppel.

Ha a balesetet szenvedőnek nincs állandó fizetése vagy kialakult munkabére, akkor a kártalanítás az 1898 évi április 9-iki törvény alapján az illető községben a mezei munkásoknak fizetni szokott bér közép értéke szerint állapítatik meg. (Journ. d'Agric. prat 99. No. 27.)

Kísérletek a vetési repce pusztítására. Rommetin 50 hektárnyi zabvetésben próbálta ki a legpontosabb felügyelettel az ajánlott eljárásokat. A permetezés csak akkor jár eredménnyel ha a repcét 3—4 levelű korában permetezik, később ellent áll. A sokkal szívósabb repczen retek (vetési mustár) is elpusztítható ilyen korában. A gabona fiatal korban ellenkezőleg sokkal ellentállóbb, mint kifejlett korában. Fontos, hogy a fiatal gabona vetést a permetező kerekéi s a lovak patái ne törjék össze, mert a megsebzett helyeken a rézoldat behatol s elpusztítja a gyöngye növényt. Rommetinnél erre való tekintettel a gabona sorba vető géppel felváltva 0.10 m. és 0.25 m. földszávonban van vetve. A permetező kerekéje a 25 cm. széles területeken jól haladhat. A kénsavas réz 4%-os oldatából 800 litert használt fel hektáronként. Gyöngébb oldat, vagy kevesebb mennyiség nem ad megfelelő eredményt. A légenyavas réz teljesen hatástalan volt. A kénsavas vas (vas gálicz) szintén nem felel meg, mert még erős oldatban használva sem elég hatékony és a permetezőt belepi, a nyílásai hamar eldugulnak tőle. Rommetin számításai szerint gabonájának tisztítása által hektáronként 20 hektoliterrel több termése is volt. 50 hektáron tehát: 1000 hektoliter zab à 9 frank = 9000 frank. A kezelés hektáronként 24 frk, 1250 frank. Tiszta jövedelem szaporulat tehát a kezelés eredménye gyanánt 7750 frank. (Journ. d'Agr. prat 99. No. 28.)

S.

Könyvszemle.

„Az okszerű gazdálkodás alapvonalai“ czim alatt egy munka jelent meg *Kassán Vitéz A. gazd.* szakkiadó kiadásában. Irta: *Kiss Endre* v földmives isk. segédtanár, urad. intéző. Ezen munka hivatása a kisgazdákat megtanítani arra, hogy hogyan lehet jól gazdálkodni és kevés földön nagy jövedelmet elérni. A könyv 3 részre oszlik. Az első rész tárgyalja mindazon kedvező és kedvezőtlen befolyásokat, a melyek miveleti növények fejlődésére hasznosak vagy károsak; megismerteti a helyes talajmivelést, a trágyázást, a trágyakezelést, a helyes vetést és a vetések ápolását, leírja

az egyes talajnemeket, azok művelési módját s felemlíti az azokra legjobban megfelelő növényeket. A második rész a kisczadák által leginkább termelt művelési növények termelésének követendő eljárásokat írja le; megismerteti továbbá a szántóföldi takarmányfélék állattenyésztésnél követendő eljárásokat ismereti, kiterjed a szarvasmarha-, ló- és sertés-tenyésztésre. Ezen most megjelent mű a gazdasági irodalomban valósággal hézagot pótol, mert ebben a gazdasági ismétlő-iskolák, az eddig nélkülözött tankönyvet bírják, a kisczadák pedig kitűnő tanácsadót nyertek. A mű 162 oldalra terjed és ára 1 frt 60 kr. Kapható minden könyvkereskedésben.

VEGYES KÖZLEMÉNYEK

Felhívás

— az erdélyrészi gazdaközönséghez. —

A jövő évi *párisi világkiállításon* az erdélyi rész nevezetesebb mezőgazdasági terményeit egy megfelelő gyűjtemény-csoportban be óhajtjuk mutatni. E bemutatás célja első sorban az, hogy hazarészünk némely kiváló terményeinek — mint vetőmagvaknak — a külföldi piacokon útát nyissunk. Bejelentésünket a kiállítás igazgatósága elfogadta s gyűjteményes kiállításunk részére megfelelő helyet is engedélyezett.

E gyűjteményes kiállításban való részvétel semmi költséggel nem jár. A beküldőknek — a postaköltségen kívül — semmi kiadásuk nem lesz. Indokolt esetben egyletünk még a postaköltséget is fedezi.

A bejelentés egy levelező lapon egész egyszerűen az „Erdélyi Gazdasági Egylet titkári hivatalához” Kolozsvárt, intézendő, a kiállítandó terményből *8 liter* (pontosan mérve) egy vászonzacskóban ugyan e címre posátn küldendő be.

Beküldhetők a következő termények: *Buza, rozs, árpa, zab, tengeri, bab, borsó, lencse, lóhere, luczerna és baltaczim mag.*

E főbb gabona, hüvelyes és takarmány-magvak csinos üvegekben, vidékenként osztályozva és a termelő megnevezésével fognak kiállíttatni.

Bejelentési és beküldési határidő szeptember hó vége.

A bejelentésben kérjük lehetőleg ki-tüntetni a hektoliter súlyt és métermázsánkénti árat, melyet a beküldő, mint vetőmaggal, elérni akar.

Az egylet az esetleges külföldi megrendeléseket később is közvetíteni fogja. Értesüléseink szerint meglehetősen érdeklődést várhatunk ez irányban.

Felhívásunkat gazdatársainknak — saját jól felfogott érdekükből is — szíves figyelmükbe ajánlva, minél számosabb bejelentést kérünk és remélünk.

Az „Erdélyi Gazdasági Egylet” Elnöksége.

— A komló-termelés és vásárról Segesvárt. A komlóérés és szedés beköszöntével újból felkeressük szövetségünk tagjait a komlóra vonatkozó tudósításainkkal — nehogy az értékesítés idején tájékozatlanok maradjanak! Sűrűbben is adtnak volna „tudósításokat”, ha a termelők is sűrűbben küldtek volna a komló fejlődéséről, állapotáról s a természetvilágításokról jelentéseket. Hogy nemcsak a sör-gyárosok, a külföldi termelők és a kereskedők

szemében fontosak ezen időszakos tudósítások. de hogy irányadóul szolgáljanak a magyar komló-termelőknek is, az könnyen belátható!

Általánosságban az mondható, hogy a komló mindenütt eléggé jól fejlődött s körülbelül közepesen felüli termés várható; mindazonáltal tavalyhoz képest kisebb lesz a termés! — erre mutat a jókori komlótermés eredménye is!

Az idén nem igen érte betegség a komlóskerteket s az időjárás révén sem érte baj. S ha a szedésig is jó marad az idő, úgy minőségre is jó terményt kapunk. — Mindez azonban nem elég. Legyünk nagy ügyelettal a szedésre, maradjon a tobozan 1—2 $\frac{1}{2}$ cm. száracská, osztályozzuk azokat, hogy így a természetes kiegyenlített formában kerüljön a kereskedő s gyáros elé: a kik az osztályozásra nagy súlyt helyeznek.

Ha azt akarjuk elérni, hogy az erdélyi komló a lehető legjobban értékesüljön: az egységes eladás, árusítás terén minden termelőnek vállvetve kell odahatnia egy erős szövetkezet keretében, hogy végre-valahára a mi jó egyforma komlónk a saját neve alatt kerüljön forgalomba s a saját neve alatt is jól megfizessék.

A földművelésügyi m. kir. miniszter ur támogatásából is az tűnik ki, hogy a fent jelzett cél csak egy „szövetkezet” keretében lehet a legjobban elérni. Kimutatta jóakarát akkor, a midőn július 20-án Segesváron a komló értékesítés előmozdítását célzó értekezletet hívott egybe, a hol a segesvári komló-szövetkezeti tagok is számosan megjelentek.

Ezen értekezleten kivált azon nézet, hogy nyilvános komlótársaságokkal elősegítjük az értékesítést, hogy az erdélyi termelők részére Segesvár a legmagasabb vásárhely, mert ez központja az erdélyi termelésnek; javasoltattott még az értekezleten, hogy ezen minden évben visszatérő segesvári vásár a kormány által erkölcsileg s anyagilag támogattatnék; hogy a segesvári vasuti állomáson egy állandó komló-raktár építtessék, a hova és a honnan a szövetkezeti tagok komlóbállaikat mérsékelt tarifával szállíthassák. Fölmerült azon vélemény is, hogy a mezőrendőri törvény alapján rendeltileg kellene intézkedni arról, hogy a komlóskertek közelében a vadkomló kiirtassék!

Általános vélemény volt továbbá az is az értekezleten, hogy az erdélyi komló — a mely a magyar termésnek nagy tömegét adja — csak az esetben ér el bizonyos hírességet úgy a bel-, mint a külföldi fogyasztók, vevők előtt, ha a szűkebb hazában csak oly helyeken, fekvésben, talajon termeljük, a hol egyforma finom, lupulingazdag s magmentes tobozokat produkálhatnak: ezzel ellentétben durva tobozu komlóskertek felhagyassanak s ha esetleg a talaj, vagy más oknál fogva finom, értékes termék előállítására nem alkalmasak: ki is irtassanak! Miután az évi szorgalmas ápoláson és művelésen is sok mulik, véleményeztetett, hogy csak az a gazda létesítsen komlóskertet, a kinek a nagy intelligenciáján kívül elegendő tőkéje is van: mert csak úgy várható bő és jó termés. ha a komlót akkor műveljük, a mikor s a mennyire az azt megkívánja.

Azután még — csak úgy van értelme a komlótermelésnek, ha a gazda elegendő terjedelmű s minőségű szabályszerű szárító színekkel s raktárakkal bír. Ha nem vagyunk képesek elegendőképp művelni a komlót s a szárítást nem végezhetjük a legtökéletesebb módon: inkább hagyjuk el a termelést, mert a természet s talaj a fentieket nem pótolja s rossz műveléssel s rendetlen szárítással a jó komlót is elrontjuk, de rontjuk az erdélyi komló hírnevét is.

Az is megszívelendő eszme volt az értekezleten, hogy a vásárraktárba bekerült komló eladásával csak egy intézmény vagy egy-két szakember bizatnók meg. Ezek kötelessége lenne azonban előbb tanulmányozni a fontosabb külföldi termőhelyeket és piacokat, itt az évi termésről maguknak fogalmat alkotnak,

hazajöve helyi szakértők közbejöttével a raktárba felgyűjtött komlót megbecsülik, értékelik s a szerzett adatok alapján az adás-vevést közvetítik. Ezáltal a forgalom elősegítettik, a vevő úgy, mint a termelő könnyen tájékozódik s különösen az előbbi kevésbé van kitéve ily nyílt helyeken megtévesztésnek, mintha a komlót otthon adná el.

Beszámoltunk a fent jelzett segesvári értekezleten elhangzott, eszmékről s jelenthetjük azt is, hogy az irányadó körök hajoltak is e nézetek felé. Különösen biztatást nyertünk az iránt, hogy a segesvári komlótársaság az idén is s jövőre is rendezendőnek vélik, a vásárt minden irányban támogatni is fogják. Vagyis meg van a reményünk, hogy a tavaly kezdett segesvári vásár állandó jelleget ölt, a hol az erdélyi komló rendes eladási helyet talál.

Csak hogy nekünk komlótermelőknek is mindent el kell követnünk, hogy a nehezen megszerzett előnyök csakhamar semmivé ne váljanak, de biztos alapokon megmaradjanak. E célból szövetkezzünk a lehető legnagyobb egyetértéssel s közös erővel óvjuk meg megszerzett s megszerzendő előjogainkat s különösen egyezzünk meg abban, hogy a komlótársaság a segesvári szövetkezetre bizzuk.

Továbbá jó akarat az, ha nem elégszünk meg azzal, hogy nevünket az erkölcsi tekintély okából a tagsági ivre odajegyezzük, de fizetésbeli kötelezettségeinknek is jó szízzel eleget teszünk. A szövetkezetnek is csak úgy van tekintélye, ha pénze van, s nagyobb dolgokat is csak akkor tud végezni, ha költsége van.

Kérjük a tagdíj hátralékos tagokat, fizessék be rövid idő alatt. Másik kérésünk pedig az, hogy mihielyt valamely termelőnek piaczképes az idej komlótermése — szállítja ezt a komló-raktárra berendezett (s a vasúti állomás szomszédságában levő) Bretter-féle raktárba, egyidejűleg értesítvén a szövetkezetet: a mely aztán a vásár folyamán az eladást közvetíteni fogja.

Az idej komlótársaság *szeptember 14-én* tul kezdődik oly formán, hogy a vásár minden csütörtökön tartatik meg.

Hogy mi lesz a komló ára az idén, arról ma még határozott ősszeg nem mondható. A koraj komló helyenként 80—100 egész 115 frton kelt el 100 kgr.-onként. Külföldön, így Auscha és vidékén jó minőségű és bőtermés mutatkozik, ugyannyira, hogy ott 50—60—70 frtos elővételeket is kötöttek 50 kgr.-onként. Stayerországban gyenge a termés; Saazban sokkal több lesz, mint tavaly. Németország, Anglia, Ausztria, Oroszország és Amerikában több komló lesz. Némely vidékein a viharos időjárás s a jégverés tettek károkat.

Nálunk sok mulik azon, milyen időnk lesz az érés és szedés, szárítás idején. Ha az időben hiba nem lesz, úgy finom terméket kapunk, melyért jó ár várhatunk, mindazonáltal a fentiek után tulmagas árakat alig remélhetünk. Mihelyt nagyobb betekintést nyerünk az áralakulásokba, újból szolgálunk felvilágosító jelentésekkel tagjainknak, természetesen ez csak akkor fog sikerülni, ha a termelők is folyton tudósítanak bennünket a terméseredményről s az eladási árákról: ha az ilyen tudósítások valakinek költségébe kerülnének, a szövetkezet szívesen megtéríti azt.

Egyidejűleg a szövetkezetnek tagjai az iránt kerestetnek, és saját érdekükken kéretnek fel, miszerint jelen évi komlótermésüknek egy néhány hű mustrát alólirt szövetkezeti elnökséghez mentől hamarabb beküldeni és a mellékelt levelező lapon megközelítőleg a mennyiséget, valamint hozzávetőleges árt is közölni szíveskedjenek, a végett, hogy az igazgatóságnak alkalma legyen, hozzája intézett, komlómustrák beküldése, ár kitüntetés stb. kéréseknek meglelelhetni és az eladásnál jobb ár eredményezése végett, úgy az erdélyi komlónak jó hírneve terjesztése végett szükséges intézkedéseket megtehetni. — Végül felkér-

nek az iránt, miszerint az 1899. évi szeptember hó 14-én tartandó vásárra a készen számkolt komlótermésüket a vásáresarnokba segesvárra szállítani ne terheltesse, mivel előre láthatólag a kezdetén úgy sörfőzők, valamint komlókereskedők és a vásár megnyitása alkalmával jelentkezni fognak és így jobb ár eredményezhető.

Segesvár, 1899. augusztus 20

A komló szövetkezet nevében:

Abrahám Lajos, I. alelnök.

— **Új szert a filloxera ellen** próbálnak ki mostan Olaszországban a földművelésügyi miniszter megbízásából. Első alkalmazója Lavro d'Argelo elbai birtokos. A készítmény rézszulfátból áll. A megtámadott szőlőt töve körül rézszulfát-oldattal öntözik, vagy rézszulfátport hintenek a föld felszínére. Utóbbi esetben a légbeli csapadékok oldják fel. d'Angelo szerint a szőlők kétszer öntöztetnek meg rézszulfát oldattal s azután ötször hintenek környékükre rézszulfát port. Az első esetben jön 100 kgr. kénre 1% méz és 1-8% rézszulfát. Az utóbbi esetben kétszeri kezelésnél 2% rézszulfátot s 3-szori kezelésnél 5% rézszulfátot vesznek 100 kgr. kénre. (Prakt. Wegw.)

— **Az Országos Magyar Kölcsonös Biztosító Szövetkezet** helyiségeiben a már fogantatba vett újjászervezés és a működési ágazatok kibővítésével kapcsolatos kérdések megbeszélésére szept. 1-én az ország különböző vidékeiről egybegyűlt előkelő gazdák részvételével bizalmas értekezlet volt Gróf Teleki Géza elnök megnyitván a tanácskozást, hosszabb beszédben fejtette ki a szövetkezeti biztosítás kérdésének mai stádiumát. Utána Szőnyi Zsigmond vezérigazgató és Dessseffy Arisztid igazgatósági tag ismertették az Országos Kölcsonös Biztosító Szövetkezet helyzetét és kimutatták annak nemcsak teljes életképességét, hanem a gazdaközönség szempontjából való föltétlen szükségességét. Püspöky Emil igazgatósági tag hosszabb beszédben ecsetelte a szövetkezetnek a múltban kifejtett eredményes munkálkodását és azt a szerepet, amelyet a szövetkezet a jövőben van hivatva betölteni. Az ezután megindult eszmecsereben, amelyben dr. Paizs Gyula, Hofmann Gyula, Tokaji László, Sipos Gábor, Koller Pál, Vasadi Balogh Lajos és mások részt vettek, a létesítendő reformok közhelyesséssel találkozván, az értekezlet egyhangu határozattal nagy országos választmány létesítését mondta ki, amely hivatva lesz az igazgatósággal együtt a szövetkezet vezetésére befolyást gyakorolni. Egyben 40 tagu, még pedig: gróf Andrassy Géza, gróf Teleki Géza, Dessseffy Arisztid, Püspöky Emil, Szőnyi Zsigmond, Leidenfrost Ottó (Jaak), Schmidt Emil (Anna-major), Kristóffy József (Nagy-Lak), Just Ferencz (Tót-Próna), báró Manndorf Géza (Tükrös-pusztá), Szabó József (Kolozsvár), Tokaji László (Kolozsvár), Ordódy Lajos (Nagy-Kereskény), Nagy Géza (Dobrihát), Gubányi József (Pilis), Nagy Dezső (Budapest), Stefani Ervin (Pülek), Péchy Kálmán (Bolgár), Pásztor Árpád (Turvékonya), Szerdahelyi Vince (Rad), Szabó Ernő (Bucus), Eröss György (Fényes-Littke), Pajthényi Sándor (Gödöllő), Szevera Károly (Ponyvád), Petrovay György (Nagy-Kürü), Sipos Gábor (Kolozsvár), Kondor Emil (Nagy-Csalomia), Strobentz György (Ér-Endréd), vasadi Balogh Lajos (Gyuró), Nagy Vince (Olgya), Oischi Samu (F-Zsember), Vladár Ervin (Bánfalva), Hoffmann Gyula (Borsod-Mező-Keresztes), Soós János (Rába-Hidvég), Balázsovics Oszkár (Pusztá-Monostor), Deme Gyula (Zsitkóc), Ordódy Vilmos (Fakó-Vizekény), Koller Pál (Alsó-Alap), Ugron János (Székely-Udvarhely), dr. Paizs Gyula (Rác-Almás) urakból álló bizottság küldött ki, melynek feladata lesz, a szövetkezet rekonstrukciójával egyidejűleg megindított reformokat megállapítani.

Végül Vasadi Balogh Lajos lendületes szavakban mondott köszönetet gróf Teleki Géza elnöknek, valamint a betegsége folytán

távollevő gróf Andrassy Gézának és a vezérigazgatónak amaz áldozatkész és lankadást nem ismerő kitartó munkásságáért, melyet a szövetkezeti biztosításnak Magyarországon való meggyökeresítése érdekében kifejtettek, mire az értekezlet az elnök életetésével véget ért.

— **Gyümölcszállító vasuti kocsik.** A gyümölcs-termelőknél évek óta állandó a panasza, hogy a gyümölcs, ha még oly jól is csomagolják, a szállításkor nagyrészt megromlik. A kereskedelmi miniszter elejét akarja venni, hogy a gyümölcszállítás e miatt kárt szenvedjen, s ezért elfogadta egy kecskeméti professzor terveit, a melyek szerint gyümölcs- és szőlő szállításra alkalmas vasuti kocsikat készített. Az államvasut gépgyáraiban már több ily vagon készült el, a melyet a közeli napokban próbálnak ki.

— **Produkál-e Németország elég vágóállatot?** A müncheni közvágóhid most adta ki évi jelentését, a melyben a következő jellemző szavakat írja a közvágóhid igazgatója: Az itteni közvágóhidat kizárólag Délbajorország, Felsőpfalz és az Osztrák-Magyar Monarchia látja el vágóállatokkal. Sajnos, hogy a belföldi állatok nagyon silányak és semmiképen sem felelnek meg azon feltételeknek, melyeket a jó vágóállatok minőségéhez fűznek, minélfogva az Osztrák-magyar monarchiának kitünően hizlalt állatai mindenütt előnyben részesülnek. A felhajtott sertések száma 2 6842 darab volt, 21 015 drbbal kevesebb, mint az előző évben, ami látható jele annak, milyen nagy a sertéshiány Németországban, máshonnan t. i. egyáltalában nem lehet sertést bevinni. A jelentés az osztrák-magyar sertésbeviteli tilalomra nézve szószerint ezt mondja: Miután sertéseknek Ausztria-Magyarországból való behozatala immár 2 éve meg van tiltva és azóta a sertések ára aránytalanul emelkedett, jól tennék a német gazdák, ha a sertésenyésztéssel jobban foglalkoznának, mert azok már 6-7 hónapos korukban jó áron eladhatók. — Ezért kell az a sok mindenféle tilalom. Nem közegészségügyi szempontból, nem is közgazdaságiból, hanem azért, hogy a német gazdák minél drágábban adhassák el sertéseiket! — Megjegyzni a jelentés azt is, hogy az Ausztria-Magyarországból érkezett állatok közül egyetlen-egy sem volt járványos betegségben szenvedő.

— **Vörös színű teherkocsik a magyar államvasutaknál.** A practikus követelmények érdekében nemsokára vörös színű teherkocsik fognak közlekedni a magyar államvasutak vonalain. A magyar államvasutak teherkocsijai ugyanis kezdetől fogva szürke színűek voltak, a mely színt a czinkfehér és fekete festékek bizonyos arányban való keveréséből állították elő. Minthogy azonban sem a czinkfehér, sem a fekete festék magában nem bír kellő fűzőképességgel s e mellett a czinkfehérnek az a tulajdonsága, hogy más festékek keverve, idővel ettől elválik, illetve a befestett helyről poralakban leválik, a teherkocsik mihamar megfeketedtek és a kocsik faalkatrészei az idő viszontagságaitól kétféleképpen megóvhatók nem voltak. Mindent megpróbáltak arra nézve, hogy a használt szürke festék eme hátrányos tulajdonsága kiküszöböltessék; minthogy azonban a kísérletek meddők maradtak, új festék után kellett nézni, a melynek physikai és chemiai tulajdonai az idő viszontagságaitól függetlenek legyenek s a mely úgy fűzőképesség, mint tetszetős színárnyalat szempontjából kiállja a próbát a nélkül, hogy más színnel keverni kellene. Emé kellekeknek tapasztalat szerint legjobban a vasoxyd vörös festék felel meg, miért is a magyar államvasutak igazgatósága elhatározta, hogy teherkocsijait ezen festékekkel vörösre fogja festetni. Az ez iránt átmenetileg megbízott s. a. ujhelyi műhely már hónapok óta mázolja az újabb és tetszetős színű teherkocsikat.

— **A lisztharmat elleni védekezésre** a dr. Aschenbrandt-féle rézkénpor egy német ta-

lálmány, a mit az országos veszedelemre való tekintettel a „Borászati Lapok“ szerkesztősege honosított meg Magyarországon s ma már Budapesten is gyártanak. Kén, rézgálicz és mézshydrát keveréke az új szer, mely igen finomra őrölve kerül forgalomba. A használatban levő fujtatók és porozók bármelyikével dolgozva a rézkénpor porfelhőbe burkolja a szőlőtöket és behatol a növény minden részecskéjébe. A rézkénpor ezen tulajdonsága folytán $\frac{1}{3}$ -részszel kevesebb is kell belőle, mint a tiszta kénporból, míg a benne foglalt réztartalom folytán védszer a szőlő egyéb betegsége, mint az antracosis, a peronospora stb. ellen is. A nagy kereslet folytán elfogyott a kén Budapesten, ezért megakadt a rézkénpor gyártása is, de már utban van egy nagy szállítmány kén Sziciliából, mely 3-4 nap mulva érkezik meg, ezzel ki lesz elégitve a termelők szükséglete. A szőlőtermelő közönségre életkérdés, hogy védekezzen a lisztharmat ellen és ahol a baj jelentkezett, egyszer legalább, még ha szeptember hóban is, porozza be szőlőit.

— **Gyümölcs- és általános kertészeti kiállítás Budapesten.** Az orsz. magyar Kertészeti Egyesület már tavaly ősszel szándékozott Budapesten egy kertészeti és gyümölcskiállítást rendezni, mely boldogult királynéknak elhalálása folytán hazánkat ért országos gyász miatt elhalasztott. Az egyesület tegnap tartott választmányi ülésében egyhangúlag elhatározta, hogy ezen kiállítást ezen őszön annál is inkább megtartja, miután Darányi Ignác földművelésügyi miniszter leiratában az egyesület támogatását helyezte kilátásba. Ezen kiállítás f. évi október 7-15. fog a városi kerületi kereskedelmi muzeum (nagy iparcsarnok) épületében megtartatni és azon gyümölcsöt, szőlőt, zöldségféléket, fákat, virágokat, kertészeti gépeket, terveket és eszközöket lehet kiállítani. A kiállítás a gyümölcsre és terményekre országos, a gépek és eszközökre nézve nemzetközi jellegű leendő Térdij nem fizetetik, de a kiállítandó tárgyak bérmentve lesznek beküldendők. A kiállítás egybe lesz kötve gyümölcsvásárral is, hol a közönség közvetlenül a termelőtől fogja gyümölcszükségletét. Bejelentések szeptember hó 25-ig fogadtatnak el. Bejelentési íveket és programot küld az Orsz. Magyar Kertészeti Egyesület titkári hivatala (IV. k. koronaherceg-utca 16. sz.), valamint az orsz. gyümölcsészeti miniszteri biztos (Földművelésügyi ministerium) is. A gyümölcsvásárra a külföldi kereskedők is meg fognak hivatni.

— **Iparoskongresszus Kolozsvárott.** A hazai ipartestületek által Kolozsvárott megtartandó kongresszus határidejűl október 13-15 napjai vannak kitűzve. A kolozsvári ipartestület a rendezés és egyéb előkészületek munkálatait már megindította.

— **A debreczeni sertéspiacz.** Valóságos tengeri kigyóvá növi ki magát a debreczeni sertéspiacz kérdése. A sertésvész megszűnt ugyan a városban, de a vásárt mindaddig nem engedélyezhetik, míg a sertéspiacz alkalmasan nincs körülkerítve. A kerítés elkészítésére már a tanács föl is hívta a mérnök-ség figyelmét, amely a gazdasági nagy érdekekre való tekintettel, azt a kerítést most már remélhetőleg mielőbb elkészítteti.

— **A sertésvész irtás Ausztriában** egyre tart ugyan, mindazonáltal a sertésveszes beteg állatok száma nem csökken, mivel mindig újabban fellép a vész olyan helyeken, a melyeket már vészmenteseknek tartottak. Ez idő szerint a beteg sertések száma 127, a vészgyanusaké 270. Vészes a kimutatás szerint 10 politikai kerületben 12 község, illetve 26 udvar. Legtöbb vészkerület (4) Alsó-Ausztriában van, aztán jön Stájerország és Bukovina 2-2 kerülettel és Salzburg és Galiczia 1-1 kerülettel. A többi tartományok vészmentesek.

KÖZGAZDASÁG, ÜZLET, FORGALOM.

— A komlótermés állapotáról. Aug. 29. *)

1. *Növény fejlődése*: A komló fejlődése ország-szerte befejeződött. Általán nem sok a mellék-inda, de a vezérhajtásokon elég a toboz. Különben is a nyári fajtákat már aug. 15-ke után megszedték s a későieket is Dunántul s az Alföldön aug. 23-ik táján kezdték szedni, míg a Eánátban a hó végén. Erdélyben pedig szept. 4—6-án kezdik a szedést. 2. *Kártételek*: Erdély némely helyén egy kevés *jég* esett, máshol a *bolha* lépett fel s tett 10—15%-nyi kárt, de az utóbbi jött eső elmosta; az eső különben a szedést és szárítást hátráltatja. Augusztus derekán a szél bontogatta meg a viritó komlókerteket Erdélyben és a Bánátban. 3. *Termés jóslás*: A nem tökéletes indafejlődés folytán a termés a már megállapított közepes nívón felül egy hónapi várás után se emelkedett. Kat. holdankint: a Dunántulon a korai komlóból 200 kgr.-ot, a későiből 420 kgr.; a Bánátban 400 kgr., Erdélyben 550 kgr., a felvidéken 300 kgr.-ot várnak. Az országos termés-becslési számok tehát nem változnak s úgy állapíthatnak meg, mint július hó végén. Így: Erdélyben 1600 q-tól 1900 q-ig; Dunántulon 580 q-tól 610 q-ig; Tisza-Maros szögén 280 q-tól 310 q-ig; az ország egyéb helyein 120 q-tól 140 q-ig, összesen 2580 q-tól 2960 q-ig össztermés remélhető. *A komló állása külföldön*. Ausztriában általában elég jól áll a komló. Még leggyengébb Stájerországban, jobb Saaz vidékén, a hol különösen a minősége kitűnő. Aucha és Dauba vidékén is bő termést remélnek. A növény fejlődése némileg hátrább áll Magyarországon és Galicziában, de jó közepes termést várnak. *Bajorországban* szintén jó termést remélnek. A hét elején már a szedést is megkezdték. *Vürtembergben* kevés a mellék hajtás, de a vezér-indán bőven van toboz, amely igen finom minőségű, több termést várnak, mint tavaly. *Badenban* erős termést várnak, *Nassauban* kicsi beteges a komló. *Belgiumban* kedvezők a kilátások, bár esőre szükség lenne, $\frac{3}{4}$ termést várnak. *Angliában* szabályszerű a növény fejlődése s a virágzás most folyik. Néhol a szelek tettek kárt, máshol a tetű, mégis a tavalyinál jobb termést remélnek. *Komlóértékesítés*. A nürnbergi világpiacra tavalyi komlóért 50 kgr.-onként 120—140 márkát fizetnek, a mi 72—84 frtnak felel meg. Idei friss komló is megjelent már a piacon 105—120 márkáért (50 kgr.). A forgalom eléggé élénk, mert a kínálat még nem nagy, de a kereslet erős, mivel régi komló folytán van s új még kevés van készen; s különben is az utóbbi meleg napok hatása alatt a sörfogyasztás erősbül. *Saazban* szintén kevés egy régi mint az új komló. Előbbi ára 50 kgr.-kint 38—95 frt, utóbbi 75—85 frt. Habár a piac még nem élénk, mégis a vidéken a bevásárlások és elővásárlások már erősen folynak. A cseh gazdák jó árakat remélnek. Nálunk épp egy uradalom adta el komlóját már egy hóval ezelőtt 120 frton 100 kgr.-ként s tényleg a vidéket járó ügynökök ennyit ígérnek egy a Bánátban, mint Erdélyben. Utóbbi napokon — hogy Bajorországból is jó termést hirdetnek — ígérőtkben kissé tartozkodók a hazai ügynökök, de azért elég intenzíven tartják szemmel a terméseket, a mi végül is komlószükségletre mutat. A magyar termelők várakozó állásban vannak s a lehető legjobb árt igyekeznek s remélnek elérni. Sokan készülnek termésükkel a szept. 14-én megnyíló *segesvári* s a 21-én megnyíló *lajosfalvi* (Torontál m.) komlóvásárra.

— **A cukorrépatermelés Amerikában.** Megemlékeztünk már többször arról, hogy Amerikában az utóbbi időben milyen nagy mérvet ölt a cukorrépatermelés és hogy mennyire iparkodik Amerika az európai cukor bevétele alól felszabadulni. A legújabban közölt statisztikai adatok szerint az idejű

korrépatermést 1.900.000 tonnára becsülik és ennek cukortartalmát 119000 tonnára teszik. Legnagyobb a termelés Kaliforniában és Michiganban, az hol az idejű termés 535,000, illetve 315,000 tonnát tesz. Amerika tehát mindenáron arra törekszik, hogy magát gazdasági téren Európától teljesen függetlenné tegye, hogy annál jobban nyomhassa óriás termelésével a mienket. Cuba megszerzése tetemesen elősegíti a cukor-kérdésben az amerikai terveket s félő, hogy már csak rövid idő kérdése az, a mikor cukorunkkal Amerikából végleg kiszorulunk.

— **A bőrpiazzról.** Az európai tengeri kikötő helyekről azt jelentik, hogy a tengerentuli nyers marhabőrök nagyon kelendők s az árak emelkedik. Az európai marhabőrök is mindenfelé drágulnak, sőt a nisni-novgorodi bőrvásárról a borju, bárany és héberling bőrok drágulását is jelentik. A nyersbőrök emelkedését indokolja az, hogy mindenfelé kicsinyek a raktárak. A drágulás tartós lesz; mert a bőrgyárak a véleményük szerint magas nyersbőrökre való tekintettel, az üzemet nemcsak nálunk, de egyebütt is különösen Németországban redukálták, a készbőrfogyasztás azonban kisebb nem lett s így készáru is kevés van. Németországban a nyers marhabőr fontonként 2—3 fillérrel drágult.

— **Ausztria gabonaaratásának pénzürtéke.** A földmivélsügyi miniszterium 1898. évi statisztikai évkönyve (aratási statisztika) többek közt a négy fő gabonanem: buza, rozs, árpa és zab aratásának értékszerinti felbecsülését is tartalmazza. E szerint a négy gabonanem aratásának értéke egész Ausztriában 1898-ban 499.88 millió frtra, 1897-ben 379.56 millió frtra, 1896-ban 367.95 millió frtra, 1895-ben 363.31 millió frtra, 1894-ben 400.35 millió frtra, 1893-ban 391.48 millió frtra, 1892-ben 449.82 millió frtra és 1891-ben 477.43 millió frtra rugott. Az 1898. évi aratás eredménye tehát az utolsó nyolcz év aratása közt az első helyet foglalja el. Ez pedig nem pusztán az áraknak a következménye, mert a legnagyobb árak a következő években voltak: 1891-ben (buza 11.07 frt, rozs 9.85 frt), 1897-ben (árpa 7 frt 90 kr.) és 1893-ban (zab 7.74 forint). Az egyes koronaországokat illetően 1898-ban az aratás eredménye a következő volt: Csehország 179.08, Galiczia 118.02, Alsó-Ausztria 59.09, Morvaország 57.96, Felső-Ausztria 28.11, Stiria 14.71, Szilézia 10.84, Bukovina 7.28, Karintia 6.43, Tirol 5.52, Krajna 5.36, Dalmácia 2.78, Salzburg 2.75 és végül a partvidék 1.89 millió forint.

— **A Statist a buza áráról.** A legutóbbi washingtoni jelentésre támaszkodva, a mely szerint az Egyesült-Államok termése tavaszi buzában rosszabb lesz mint várták, a Statist az áraknak bár lassu, de valószínű emelkedését jóslja. Amerika ez évi termése ugyanis mintegy 175 millió bushellel lesz rosszabb a tavalyinál, sőt csekélyebb lesz a két év előtinél is. Kivételre nem marad több 125 millió bushelnél, holott Európának 215 millióra lenne szüksége. Az utolsó három év termését az Egyesült-Államokban a következő számok mutatják:

Őszi buza:

	Bevetett terület	Eredm. bushelokban
1897	24,500.600 acre	350,000.000
1898	25,744.000 "	400,000.000
1899	25,900.000 "	275,000.000

Tavaszi buza:

1897	15,200.000 acre	200,000.000
1898	18,310.000 "	300,000.000
1899	17,840.000 "	250,000.000

Érdekes, hogy a bevetett terület az 1898. évi gazdag termés mellett is csökkent. A mit alig lehet másként megfejtetni, mint úgy, hogy a haszon nem a farmerek zsebébe folyt.

1899. szept. 6.

Időjárás. A légnyomás maximuma Délkeleti-Európa fölé húzódtott, de azért Közép-Európában is túlnyomóan magas a légnyomás. Közép-Oroszország fölé mély depresszió került, míg Írország felől új maximum közeledik.

Az idő Európa északi felében jobbára boros és esős, míg déli felében inkább derült és általában száraz. A hőmérséklet nyugaton és délen magas, keleten ellenben alacsony.

Hazánkban általában derült, száraz és meleg az idő. Erdélyben az éjjeli lehülés jelentékeny.

Jóslat: Meleg idő várható, helyenkint — főleg keleten — zivataros esőkkel.

Hőmérséklet: Budapest 14.1, Ó-Gyalla 14.3, Szeged 14.2, Kolozsvár 10.6, Zágráb 13.2, Berlin 17.0, Bécs 13.6, Páris 13.1, Róma 20.5, Szentpétervár 6.0, Konstantinápoly — 0.

Budapesti gabonatözsde.

I. Készáruüzlet.

	1899. szept. 6.
Buza 76 kilós	frt 8.20—8.65
rozs új elsőrendű	" 6.55—6.65
" " másodrendű	" 6.45—6.55
árpa " takarmány	" 5.90—6.00
" " égetni való	" 5.50—5.70
" " sörfőzésre való	" 6.00—7.—
zab "	" 5.40—5.50
tengeri ó-bánsági	" 4.85—5.00
" másnemű	" 0.—0.—
repeze új káposzta	" 11.30—11.80
Köles új	4.15—4.45

II. Határidő-üzlet.

1899. szept. 5.

Kötések. Az üzlet folyamán a következő kötések történtek:

4 órai zárlatkor:

Buza októberre	8.46, 8.47, 8.48, 8.49.
1900 ápr.-ra	8.76, 8.77, 8.78, 8.79, 8.80.
Rozs októberre	6.60, 6.61, 6.62, 6.63, 6.64.
Zab októberre	5.20, 5.18, 5.16.
Tengeri szept.-re	5.02.
" májusra	5.18, 5.19, 5.20, 5.21, 5.22, 5.23.
Repeze augusztusra	—, —, —, —, —,

Budapesti értéktözsde.

Zárlatkor maradt:

Osztrák hitelrészvény	372.70
Magyar hitelrészvény	387.25
Leszámitoló bank	258.—

Kolozsvári piac.

1899. szept. 7.

A csütörtöki (szeptember 7-iki) **hetivásáron** a következő árakat jegyeztük föl.

Buza 78 klgm.	frt 7.80—0.—
Rozs 68 "	frt 5.60—0.—
Tengeri legjobb	frt 5.00—0.—
Zab 42 "	frt 4.40—0.—
Széna q.	frt 2.80
Fa usztatott	frt 2.60
Fa nem usztatott	frt 3.—
Marhahús I. oszt.	52 kr.
II. "	48 kr.
Csirke párja nagyság szerint	45 kr.—1 frtíg.
tojás 5 drb.	10 kr.

LAPFELÜGYELŐ BIZOTTSÁG: Az irodalmi szakosztály elnöke: Br. BANNFFY ERNŐ, alelnök: SZABÓ SÁMUEL, tagok: Br. FEILITZSCH ARTHUR, Dr. GIDÓFALVY ISTVÁN, GYÁRFÁS BENEDEK, KUSZKÓ ISTVÁN, LÉSZAI FERENCZ, Báró MANNBERG SÁNDOR, TUBA LAJOS, TURCSÁNYI GYULA.

Felcélós szerkesztő és kiadó:

TOKAJI LÁSZLÓ.

Társszerkesztő:

JAKAB LÁSZLÓ.

A kiadóhivatal vezetője:

MARSELEK FERENCZ.

AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET TULAJDONA.

*) Mult számunkra későn érkezett. Szerk.

HIRDETÉSEK.

THÉK ENDRE zongora-raktára

Kolozsvárt, Unio-utca 12. sz. a. I. emelet.

Hangszereim hangszépség dolgában nemcsak utolérlik a külföldi gyártmányokat, de a legújabb találmányok alkalmazása által azokat sok tekintetben fölül is mulják.

Araim jutányosak, a fizetési feltételek előnyösek.

Képes árjegyzék rendelkezésre áll s kívánatra bárhova megküldetik. Gyártmányaimat a művelt nagyközönség szives figyelmébe ajánlom. (152.)

Zongora-gyáram a legkiválóbb hazai és külföldi erővel rendelkezik s nem kimélve sem költséget, sem fáradságot, az üzemet úgy rendeztem be, hogy a zongora minden alkatrésze, saját felügyeletem alatt gyáramban készüljön Épen ezen oknál fogva azok jóságáért és tartósságáért minden irányban kezességet vállalok.

Tisztelettel **THÉK ENDRE** budapesti zongoragyáros.

„Erdélyi Gazdasági Egylet” könyvkiadó-vállalatában megjelent füzetek jegyzéke és ára:

1. Réti János, „A trágyáról, a trágyázásról és a trágyakezelésről szükséges tudnivalók III-ik kiadás 30 kr. 2. Gáspár József, „A kaszálók és legelők ápolása.” III-ik kiadás 25 kr. 3. Virág Elek, „A sertéshizlalásról.” III-ik kiadás 25 kr. 4. Jormay Béla, „A borjúk fölneveléséről” III-ik kiadás 25 kr. 5. Herényi Gothárd Sándor, „A takarmányrépa.” III kiadás 25 kr. 6. Hauer Géza, „Afejőstehénről.” III. kiadás 30 kr. 7. Hensch Árpád, „A szántás-yetésről.” III kiadás 25 kr. 8. Jakab László, „Útmutató a ragadós állati betegségek elleni védekezésben.” III. kiadás 25 kr. 9. Domokos Kálmán, „Az építkező gazda.” III. kiadás 50 kr. 10. Ruisz Gyula, „A kukorica műveléséről.” III. kiadás 25 kr. 11. Dr. Szaniszló Albert, „A gazdát érdeklő káros és hasznos állatokról” III. kiadás 25 kr. 12. Ritter Gusztáv, „A házi kert.” III. kiadás 40 kr. 13. Gáspár József, „Baromfi-tenyésztés.” III. kiadás 35 kr. 14. Cserháti Sándor, „A csalámádé termesztése, bevermelése és etetése” III. kiadás 25 kr. 15. Csajlik István, „Csikónevelés.” III. kiadás 25 kr. 16. K. Vörös Sándor, „A dohánytermesztésről.” 35 kr. 17. Ásványi Lajos, „A vörös lóher termesztéséről.” 35 kr. 18. Ritter Gusztáv, „Gyümölcsértékesítés” II. kiadás 35 kr. 19. Herényi Gothárd Sándor, „A nyers takarmányok eltevése, különös tekintettel a zombolyai kazalra” II. kiadás 25 kr.

20. K. Vörös Sándor, „A gazdaságok berendezéséről.” II. kiadás 45 kr. 21. Marc Ferencz, „A kosárfűz termelése” 25 kr. 22. Kovácsy Béla, „Házi állataink takarmányozása” 50 kr. 23. Grasseli Miklós, „A len- és kender termeléséről és áztatásáról” 24 kr. 24. L'Huillier István. „Konyhakerti magvak termelése” 50 kr. 25. Réti János, „A komlótermelésről” 25 kr. 29. Gáspár József, „A méhtenyésztésről” 30 kr. 27. Péter Béla, „A gabonafélék, a burgonya és a szőlő legfontosabb gombabetegségei” 50 kr. 28. Nemes István, „Talajjavítás lecsapolással” 50 kr. 29. Réti János, „A legjobb takarmányfűvekről” 25 kr. 30. Nemes István, „Az öntözés” 50 kr. 31. Jakab László, „Hasznos tudnivalók az állati szülészet köréből” 50 kr. 32. Szüts Mihály, „A jégkár ellen való biztosítás és a károk becslése” 50 kr. 33. K. Vörös Sándor, „Gazda számvitele” 40 kr. 34. Péter Béla, „A haltenyésztésről” 30 kr. 35. Péter Béla, „A vetőmag eltartásáról és a magtárban kárt tevő állatokról” 25 kr. 36. M. nostoni Károly, „Házi állataink egészségének tartásáról,” 25 kr.

Mind a harminczhat füzet ára együtt megrendelve csak 7 fnt 20 kr. Ha egy czimre egyszerre 500 füzet rendeltek, tetszés szerint válogatva egy vagy több füzetet a jegyzékben felvett 36 füzet közül, egy füzetet egyre-másra 20 krajczárral fogunk számítani. Megrendelés és pénz, az Erdélyi Gazdasági Egylet pénztára Kolozsvár „czim alatt küldendő. A pénz beküldésével megrendeltek **brmentve** tételnak postára. (51.)

STOLCZ WINCZE

Kolozsvár főtér 11.

Arany, Ezüst, Ékszer

javítások, átalakítások, valamint minden új munkák szakszerű előállítása pontosan eszközöltetik. (127)

Legolcsóbb
bevásárlási
forrás
mindennemű

vadászfegyverek, revolverek és vadászati
cikkekb. (192.)

Nagy képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Régi fegyverek ujjakkal kicseréltetnek.

FÖLDESZ L. puskaművesnél

BUDAPEST. IV., MUZEUM-KÖRUT 3.

Ugron Gábor

fedélcserépei és diszfaburkoló (verblender) téglái.

Az erdélyi részeken egyedüliek.

Eddig vakolatnélküli (Rokban) építéshez való finom téglát messziről kellett hozatni. Ezután Erdélyben is kapható és olcsóbban, mint Budapesten.

Ugron Gábornak székely-udvarhelyi (bethlenfalvi) téglá- és fedélcserép gyárában kétféle cserép készül: gépekkel gyurva és kivetve.

1. **Franczia. cserépszindely** (hornyolt cserép), melynek méretei következők: szélessége 21 cm., hossza 40 cm., egy négyszögméter fed 15 drb., egy Waggonba felmegy 4300—4500 darab. Készül jobb és bal félcserép is. — Ára Székely-Udvarhelyen waggonban ezerének 22 fnt.

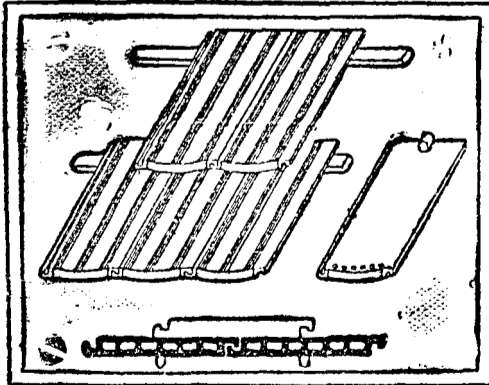
Előnyei: ugyanazon fedélterületen a fedésre szükséges cserép súlya 35% könnyebb, mint bármely más cserép súlya. A lécezés 32 centimeterre történvén, fele lécz kell. A fedél egy egészet képez, mely alá eső be nem szívárog, hó be nem fúvódik, belül hat üres légcserépe lévén, a hőség és hideg gyors átváltozatainak ellenál télen meleg, nyáron hűvös fedelet alkot.

2. **Közönséges fedélcserép** gépekkel gyurva egyenletes minőségű agyagból, melynek méretei következők: hossza 40 cm., szélessége 17.5 cm., egy négyszögméter fed 32 drb., lécezni alája lehet 18 cméterre, egy waggonba felmegy 7300 drb. Ára székely-udvarhelyi állomáson waggonban ezerének 13 fnt. Vakolat nélkül való épületek emelésére **diszfaburkoló téglák**, szárazon liszté örölt agyagból hidraulikus sajtók magas nyomásával készül, a legutolsó és lejtökétebb gépekkel. Ára az egésznek 50 fnt, a félnek 35 fnt, a negyedeknek 23 fnt Udvarhelyen-waggonban.

Alagsóvek igen erősek 4, 3, 2 hüvelyk átmérővel eladatnak 36, 25 és 18 fntért ab waggonban.

— Minták bérmentesen küldetnek szívesen. —

A megrendelések a „Székely-egyleti takarékpénztár”-hoz, vagy **Ugron Gáborhoz** intézendők Székely-Udvarhelyen. (204.)

Országos Magyar Kölcsönös Biztosító Szövetkezet.

BUDAPESTEN, VIII., József-körut 8.

Alakult 1894. évben.

Elnök: TELEKI GÉZA gróf.

Alelnök: CSÁVOSSY BÉLA

Igazgatósági tagok:

ANDRÁSSY GÉZA gróf, DESSEWFFY ARISTID, PÜSPÖKY EMIL, SZÓNYI ZSIGMOND

TELEKI SÁNDOR gr.

Vezérigazgató: SZÓNYI ZSIGMOND.

Az Országos Magyar Kölcsönös Biztosító Szövetkezet a gazdaközönség általános elismerése szerint a **biztosítás** terén híven megfelel hivatásának; folyton fejleszti a reformokat, melyeket a gazdaközönség évek óta sürgetett és a károknak gyors és méltányos kiegyenlítésével a felek teljes megelégedését vívta ki magának; az

épület és átalány (pauschal) biztosításnál

rendkívül mérsékelt díjaival tetemes megtakarítást tesz lehetővé, a szövetkezet pusztán csak a díjakat számítja fel a megfelelő kincstári bélyeggel; — minden más illeték kizárásával.

A takarmány és szalmáseleség

biztosítása egy intézetnél sem eszközölhető oly olcsón és oly kedvező feltételek mellett, mint a szövetkezetnél.

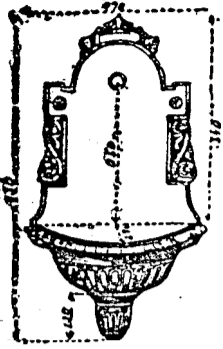
Gazdasági egyesületi tagok — tekintet nélkül a biztosított érték nagyságára — a tiszta díjból 5% díjengedményben részesülnek.

Kiszagadják, ha huszan egyszerre, egy csoportban, de külön-külön ajánlattal terményeiket biztosítják, 10% engedményben részesülnek.

Bővebb felvilágosítással szolgál az igazgatóság Budapesten (József-körut 8.) és a vidéken létesített ügynökségek. (185.)

BARANYI JÁNOS

épület műbádogos, vízvezetési és csatornázási vállalkozó
Kolozsvárt, Széchenyi-tér 5-6 sz. Telefonszám 101.
PÁRISI DISZOKLEVÉLLEL Elvállal és készít az alább fel-
Kitüntetve. sorolt munkákat jótállás mel-
lett és lehető olcsó árban.

Bádogos munkák

épületekre eresz csatornákat és egyéb díszítményeket horgony vagy bármilyen fémekből rajz vagy minta szerint, ezen kívül üzletben kapható és megrendelhető mindenemű konyhaberendezések.

Vízvezeték és csatornázás

magán gazdasági telepekre, vagy magán épületek városi vezeték összekötésére, teljes magán fürdők, szivattyúk, fecskendők,

szőkőkutak, stb. csatornázások vas, ólom vagy kőanyag csövekből, (closetek) minden kivételben, vizelő, mosdók és kiöntők szerelését. (148.)

Fürdőkádak kölcsön kaphatók!

Fedél és csatornafestést felvállal!

A fenti munkálatok évi javítását és jókarban tartását olcsón eszközli helyben mint vidéken.

Papp László

kávé-, fűszer-, bor- és csemege kereskedő
Kolozsvárt, Theologia épület.

Ajánlja a helybeli és vidéki n. é. közönségnek raktárán levő kitűnő minőségű és ízű kávéit.

ÁRJEGYZÉK.

	frt kr.
1 kgr. Sántos válogatott	1.14
1 " Jamaikai jóízű erőteljes	1.80
1 " Guatemala fin., igen ajánlható	1.48
1 " Portorico közep szemű finom	1.62
1 " Portorico legfinom. erős, nagyszemű	1.82
1 " Ceylon finom	1.70
1 " Ceylon nagyszemű. igen finom	1.92
1 " Cuba nagyszemű legfinomabb	2.02
1 " Arany jáva, zamatos	1.90
1 " Mocca arabiai	1.92
1 " Gyöngy zamatos, fin. minőség	1.80
1 " Gyöngy nagyszemű, kiváló minőség	2.10

Vidéki megrendelésnél bérmentve kilonként 6 krral drágább.

Megrendelések postán utánvétellel 5 kilós Zsákciskákban több fajta kávéból is összeállítva küldetnek.

Kitűnő minőségű kávéimmal a versenyt bármely fiúmei, triezsi és hamburgi czégekkel kiállom. (193.)

KNUTH KÁROLY

mérnök és gyáros.

Gyár és iroda:

BUDAPEST, VII. ker., Garay-u. 10.

Elvállal: központi-, víz-, lég- és gőzfűtések, légszesz- és vízvezetékek, csatornázások, szellőztetések, closetek, szivattyúk, vízeróművi emelőgépek stb., nemkülönben kőszén-, olaj- és petroleum váladékból nyert gázok értékesítését célzó készülékek létesítését, városok, indóházak nagyobb épületek és gyárak számára.

Tervek, költségvetések, jövedelmi előirányzatok gyorsan készíttetnek. (58.)

Legjobb minőségű kőanyag-csövek raktáron.

Haszonbérbe adó

a maros-tordamegyei Kaál községben vasuti állomástól félóránnyira 1000 hold tagosított birtok hosszabb időre igen előnyös feltételek mellett.

Levélbeli megkeresések **Kaáli Nagy Gábor** földbirtokos Kaál (u. p. M.-Vásárhely) címre intézendők. (207.)

CSIRÁZTATÓ KÉSZÜLÉK
IGEN PRAKTIKUS, OLCSÓN
ELADÓ. CZIM A KIADÓBAN!

X

Gyümölcs és szőlő sajtók,

folytonosan ható kettős emeltyű szerkezettel és nyomó szabályzóval. A munka képesség 20% nagyobb, mint bármely más sajtónál.

Szőlő és gyümölcs zúzó

és boggyó morzsolók.

Teljesen felszerelt szüretelő készülékek.

Szőlő és gyümölcs őrők, Aszaló készülékek gyümölcs és főzelék aszalásra, gyümölcs-vágó és hámozó gépek, legújabb szerkezetű szabad, önműködő „Syphonia” gyümölcs és szőlővessző permetezők, gyártatnak és szállítanak jótállás mellett a legjobb kivitelben (203.)

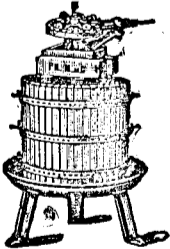
Mayfarth Ph. és Társa

cs. kir. kizár szabad gazdasági gépgyárak, vasöntőde és gőzhámor.

BÉCS, II., Taborstrasse 7z.

Kitüntetve 400 arany, ezüst és bronz éremmel
Árjegyzékek ingyen és bérmentve.

Képviselek és viszontelárusítók felvételnek.

Szabadalmazott

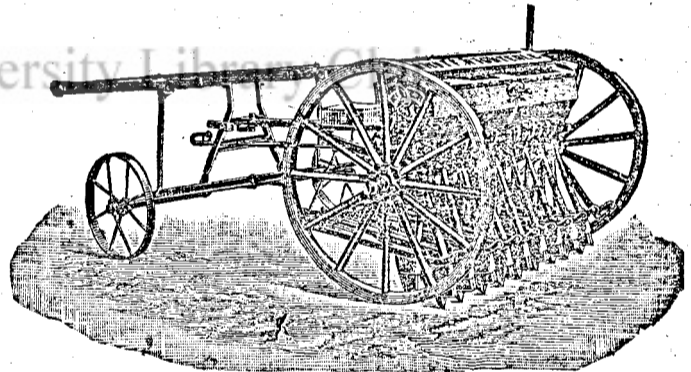
„Montania Drill” sorvetőgép

a legegyszerűbb és legkövetesebb ügy sik, mint hegyes talajhoz.

Kitüntetések versenyeken és kiállításokon:

10 állami érem, 12 nagy arany érem, 14 ezüst érem, 10 díszoklevél és érdemdíj.

Kisbéren rendezett vetőgépversenynen szintén állami érmet nyert.

Szabadalmazott „Montania Drill” sorvetőgépeink főelőnye:

minden kívánt mennyiségben, egy és ugyanazon vetőkészülékkel, legnagyobb pontossággal vet.

A magsekrény átbillentése által a benne levő gabona egy pillanat alatt visszathelhető.

Egy 17-soros „Montania” csupán 2 ló- vagy ökörvonóerőt igényel.

„Montania Drill” vetőgépeinket kipróbálás céljából szívesen bocsátjuk a t. gazdaközönség rendelkezésére.

Első proszniczi Gazdasági gép- és Gőzmotor-Gyár,
Wichterle F. (206.)

BUDAPEST, VI. ker., Gyár-utca 50.

— Nagy képes árlappal mindenféle gazdasági gép-öl bérmentve szolgálók. —

MÁJER MIHÁLY épület és műbádogos

Kolozsvárt, Belközép-u. 53.

Elvállal mindennemű épület bádogos munkát, fedél festést és javítást. Ajánlja raktárán dúsan felszerelt konyha és kertészeti berendezéseket. Elvállal mindennemű javítást a legolcsóbb árak mellett.

Pontos és szolid munka (162.)

Májér Mihály.

GAÁL és MOLNÁR

legnagyobb butor-raktára

KOLOZSVÁRT, Unió-utca 8-10. sz.

Saját műhelyünkben és felügyeletünk alatt szakszerűen készült

ASZTALOS és KÁRPITOS BUTORAINKAT

a legsolidabb árakban, az érdeklő közönség becses figyelmébe ajánljuk.

(164.)

Gaal és Molnár.

Van szerencsénk a tisztelt gazdaközönség és terménykereskedők becses figyelmét:

ÁRURAKTÁRAINKRA

fölvívni, melyet 3 év óta feleink meglégedésére kezelünk, **KÉTSZÁZ KOCSI** térfogattal bíró szellős, száraz és aszfaltrozott raktáraink fölvaunak szerelve mindennemű gabona és lóheretisztító gépekkel, a vasuti állomással pedig iparvágánnyal vannak összekötve.

RAKTÁRAINK ELVÁLLALJÁR: gabona, olajos és vetőmagvak raktározását, kezelését, átadását vagy tovább szállítását, esetleg eladását is; esz közlünk pénztárvételt, végül **ELŐLEGET** adunk a betárolt terményekre a piaci ár 60-80 százalékát, 7% kamat mellett.

KÖLTSÉGEK 1/4 ÉVRE illetőleg 13 heti időre kiteszések circa (kamat nélkül)

1 q. gabonánál vagy örleményél	20-35	kr.
1 q. olajos magnál	20-35	"
1 q. vetőmagnál	50	"

Ajánljuk: **KÖLCSÖN ZSÁKJAINKAT**

gabona szállításhoz és csépléshez 1 kr. heti díj mellett.

Csakis jó minőségű új vagy foltozott zsákok adatnak ki!

Esetleges fölvilágosítás és árjegyzékért kérjük áruraktári kezelőségünkhöz Kolozsvár pályaudvar fordulni.

Kolozsvári Hitelbank és Takarékpénztár.

Alapított, 1869-ben. — Cs. és kir. udv. szállítók.

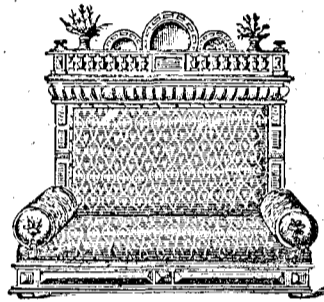
RAKTÁRAK:

KOLOZSVÁRT,
Unió-utca 5.

MAROS VÁSÁRHELYT,
Szentgyörgy-utca 2.

Mestitz Mihály és fiai

Első maros-vásárhelyi butor- és építészeti asztalos munkák gyára
gőzerőre berendezve, kárpitos és díszítő műhelyek.

A m. kir. államasutak kolozsvári, aradi, debreczeni, szegedi, zágrábi, miskolci és budapesti üzletvezetőségeinek szállítói.

Nagy raktár saját készítményű fa- és kárpitos butorokból, függöny és szőnyegekben.

Olcsó árak, szolid munka, pontos kiszolgálás.

Kitűnő minőségű száraz amerikai parkettek jutányos árban.

(138.)

GAZDASÁGI IRODA KOLOZSVÁRT

Jókai-utca 4. — Telefon 176.

(186)

Megbizásból közvetít:

Birtokvétel és eladást.

Birtok bérletet.

Gazdasági termények értékesítését.

Gazdasági haszon állatok értékesítését.

Gazdasági gépek beszerzését és értékesítését

Gazdasági nyerstermények értékesítését.

Biztosítások eszközését.

Jelzálog kölcsön eszközését.

Gazdasági üzentervek elkészítését és elszámolások felülvizsgálatát, melyeknek gyors, pontos és méltányos kiviteléért szavatolunk.

Clichéket

árjegyzékek, könyvek, szak- és folyóiratok, katalógusok és hirdetések, valamint minden egyéb, nyomtatvány illusztrálásához rajz vagy fénykép után kitűnő kivitelben és legolcsóbb áron készít és szállít:

Fischer Lipót

chemigrafikai műintézete

Budapest,

IV., Kossuth Lajos-utca 15.

az Ujvilág-utczával szemben.

Vidéki megrendelések is legnagyobb pontossággal és figyelemmel teljesíttetnek. (4.)

Magyar Jelzálog-Hitelbank

alaptőkéje teljesen befizetett 15 millió arany forint.

Képviselősege utján Kolozsvártt (Jókai-utca 2. sz., gr. Rhédey-ház, I em.)

4% Záloglevélkölcsönök

nyújt földbirtokra: 50 évi törlesztéssel 5 százalék,

nagyobb városokban fekvő házakra 40 évi törlesztéssel 5-40 százaléki évi részletfizetés mellett és magasabb leszámítási árfolyam mellett 4 1/2%-os záloglevélkölcsönök földbirtokra 50 évi törlesztéssel 5-40 százalék és nagyobb városokban fekvő házakra 42 1/2 évi törlesztéssel 5-65% évi részletfizetés mellett.

A jelzálogul felajánlott erdélyrészi ingatlanok értékére és a megszavazandó kölcsön összegére nézve az Erdélyi Gazdasági Egylet bizalmi férfai adnak véleményt. (1.)

A bank képviselőségénél kaphatók 4% és 4 1/2%-os záloglevelek, 3%-os nyereségekötvények.

Marcinkiewicz Ignác

férfi ruha-szabó

KOLOZSVÁRT, Belközép-utca 3. szám.

Ajánlja 18 év óta fennálló s a mai kor és divat követelményeinek teljesen megfelelően berendezett

FÉRFI-SZABÓ-ÜZLETÉT.

Raktáron tart nagyon szép hazai, valamint valódi angol, francia és külföldi szövet-ujdonságokat.

Ugy helyi, mint vidéki megrendeléseket szakszerű munkával pontosan és olcsón teljesít.

(150.)